

**Ordu quruculuğu ilə
bağlı işlər planlı
şəkildə və sürətlə gedir**

11

№ 114 (6555) 30 iyun
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətə böyük əhəmiyyət verir

2

**ALTYNJY
HAZAR SAMMITI**

2022-NJI YVLYN 29-NJY İYUNY, AŞGABAT ŞAHERİ

Prezident İlham Əliyevin Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ilə görüşü olub. Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıların VI Zirvə Toplantısına dəvəti qəbul etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildiren Qurbanqulu Berdiməhəmmədov 2002-ci ildə Aşqabadda keçirilmiş birinci sammitdə ulu öndər Heydər Əliyevin də iştirak etdiyini dərin ehtiramla yad edib.

KƏLBƏCƏR: Azadlıqdan abadlığa...

Kəlbəcərin işğaldan azad olunması ilə xalqımız iki böyük qürurlu səhifə açdı müasir tariximizdə: Kəlbəcər 27 illik işğaldan azad olundu. Azərbaycan xalqı bu yurdu 27 il əsarətdə saxlayan, sərvətlərini talayan, daşı daş üstündə qoymayan düşməyə bu torpaqdan çıxması üçün 10 gün daha vaxt verdi.

5

"Bu açıqlama üçtərəfli Bəyanatın kobud şəkildə pozulmasıdır"

4

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müavini Saak Sakyanyan hərbi xidmətə çağırılan vətəndaşların valideynləri ilə görüşdə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində erməni müddətli hərbi xidmətçilərinin müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət qulluqçuları ilə əvəzlənməsinə dair məlumat verib.

Misirli siyasətçi: "Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına yeni nəfəs gətirib"

4

İyunun 30-da Azərbaycanda keçiriləcək Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin Bakı konfransında ərəb ölkələri, o cümlədən QH-in təsisçilərindən biri olan Misir Senatının spikeri Əbdel Vəhab Əbdel Razeqin rəhbərlik etdiyi parlament nümayəndə heyəti də iştirak edəcək.

Müəllim kimə deyirik?

Ağıl və elm kimi dünyaya məxsus olan açarın milyonlarla insanlara əxində, məhz müəllim qüdrəti, müəllim əməyi əvəzsiz və sonsuzdur.

Pensiya ilə bağlı dəyişikliyin detalları açıqlandı: yeniliklər nədən ibarətdir?

Emre Mor "Fənərbaxça"da

Futbol üzrə Türkiyə millisinin və "Karagümrük"ün futbolçusu Emre Mor "Fənərbaxça"ya keçir. İstanbul təmsilçisinin rəsmi saytında yer alan məlumatda deyilir ki, artıq 25 yaşlı yarımmüdafiəçi və onun klubu ilə razılıq əldə olunub.

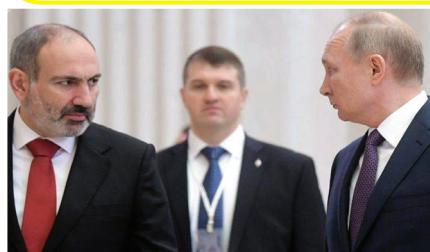
16

Zəngilandan xos təəssürlərlə: kecmisdən-gələcəyə...

8

Hələ tələbə olduğum dövrlərdə Naxçıvandan Bakıya və geriye qatar yolu ilə səfər edərkən Zəngilanın qalın və yaşıl meşələrini, başıqarlı dağlarını böyük həvəslə, heyranlıqla izləyirdim.

"Paşinyan Rusiyaya etibar etmir"

10

"Bu günlərdə Azərbaycan Prezident Aparatı xarici işlər şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin Ermənistan təhlükəsizlik şurasının katibi Mirzoyanla Brüsselə nəzərdə tutulmuş görüşü...

Bu gün Bakıda piyada təhlükəsizliyi necə tənzimlənilir?

16

"Bu gün paytaxtda piyadalarla bağlı vəziyyət heç də ürəkaçan deyil.

Azərbaycan Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətə böyük əhəmiyyət verir

Prezident İlham Əliyevin Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ilə görüşü olub. Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıları'nın VI Zirvə Toplantısına dəvəti qəbul etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov 2002-ci ildə Aşqabadda keçirilmiş birinci sammitdə ulu öndər Heydər Əliyevin də iştirak etdiyini dərin ehtiramla yad edib.

Aşqabadda Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıları'nın VI Zirvə Toplantısı keçirilib, Prezident İlham Əliyev bir sıra mühüm görüşlər keçirib

Xəzər dənizinin mehriban qonşuluq və sülh dənizi olduğunu qeyd edən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov bu görüşün ümumi mənafeərimiz naminə Xəzərdə əməkdaşlığa yaxşı təkan verəcəyinə əminliyini bildirib. Bakı sammitində mühüm məsələlərin müzakirə olunduğunu xatırladan Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın qəbul olunmasının əhəmiyyətini vurğulayıb.

Bu il Azərbaycan ilə Türkmənistan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyinin qeyd edildiyini deyən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ötən illər ərzində siyasi, iqtisadi-ticari və mədəni-humanitar sahələrdə böyük işlərin görüldüyünü vurğulayıb. Türkmənistanın neytral statusunu daim dəstəklədiyinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ölkəsinin Azərbaycan Prezidentinin beynəlxalq arenada qarşılıqlı hörmətə və etimada əsasla-

nan təşəbbüslərinə verdiyi daimi dəstəyi qeyd edib.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev Qurbanqulu Berdiməhəmmədovu yubileyi münasibətilə təbrik etdi, qardaş Türkmənistanın inkişafı naminə bundan sonrakı fəaliyyətində də ona uğurlar arzulayıb.

Dövlətimizin başçısı Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun rəhbərliyi illərində Türkmənistanın neytrallıq statusunu möhkəmləndirməklə yanaşı, müstəqil xarici siyasət yürüdərək beynəlxalq arena da nüfuz qazandığını, sürətlə inkişaf etdiyini, paytaxt Aşqabadın il-dən-ile gözəlləşdiyini bildirib.

Azərbaycan Prezidenti həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd edib, əsas məqsədin əməkdaşlığı dərinləşdirmək, qarşılıqlı siyasi fəaliyyəti daha da möhkəmləndirmək, mədəni əlaqələrin potensialını tam üzə çıxarmaq olduğunu deyib.

Dünən həmçinin Azərbaycan

rüşü olub. Dövlətimizin başçısını Aşqabadda salamlamaqdan məmnunluğunu bildiren Prezident Sərdar Berdiməhəmmədov Zirvə Toplantısına dəvəti qəbul edib iştirak etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib. İlk sammitin 2002-ci ildə Aşqabadda keçirildiyini xatırladan Türkmənistan Prezidenti həmin tədbirdə uzunmüddətli perspektiv üçün əməkdaşlığın əsasının qoyulduğunu vurğulayıb. Sərdar Berdiməhəmmədov 2018-ci ildə Xəzərin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın imzalanmasına toxunub. Xəzər dənizinin ümumi sərvət olduğunu deyən Türkmənistanın dövlət başçısı regionda səmərəli qarşılıqlı fəaliyyətin inkişafına verdiyi şəxsi töhfəsinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib.

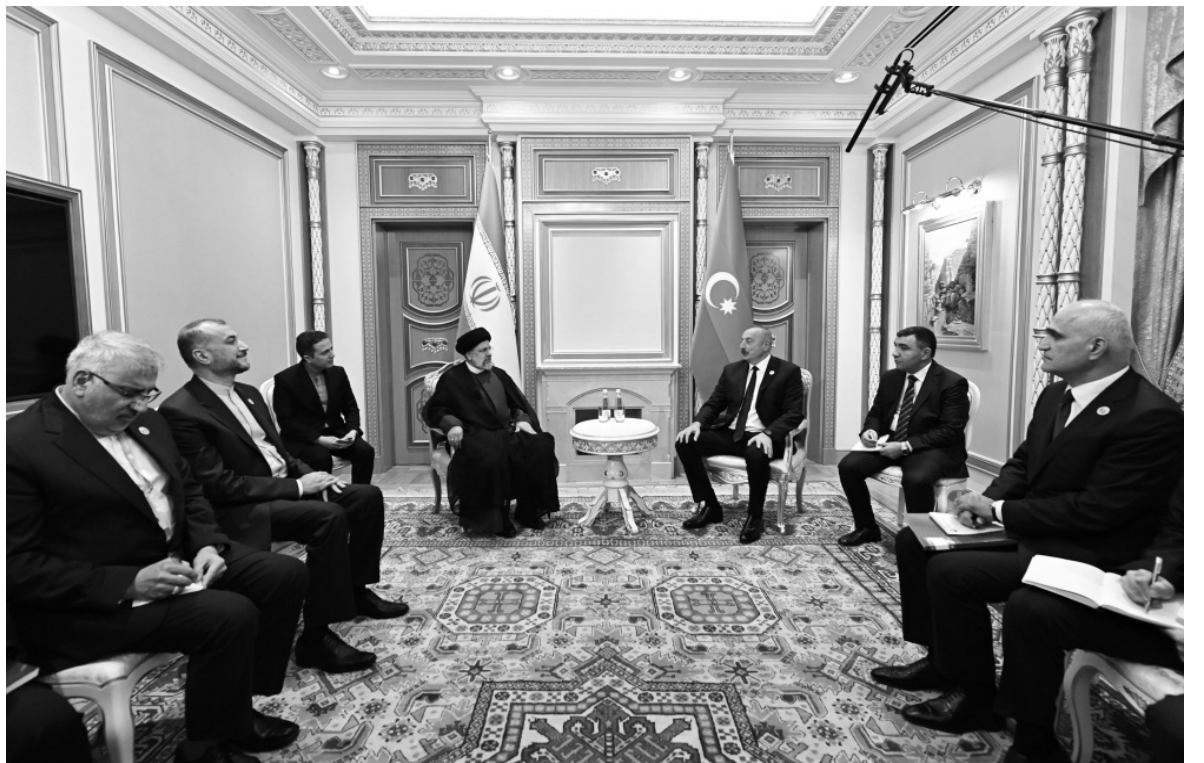
Dəvətə görə təşəkkürünü bildirən Prezident İlham Əliyev, ilk növbədə Sərdar Berdiməhəmmədovu Türkmənistan Prezidenti vəzifəsinə seçilməsi münasibətilə şəxsən təbrik edib, fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Zirvə Toplantısının əhəmiyyətinə toxunan Prezi-

dent İlham Əliyev 20 il əvvəl Xəzəryanı dövlətlərin sammitinin keçirilməsinin təşəbbüskarının Türkmənistanın olduğunu qeyd edib və həmin sammitin Xəzərdə geniş və çoxtərəfli əməkdaşlığın əsasını qoyduğunu, Konvensiyanın imzalanmasının önəmini vurğulayıb.

Türkmənistanın Xəzər dənizində və Xəzəryanı dövlətlər arasında əməkdaşlığa töhfəsini yüksək qiymətləndirən Azərbaycan Prezidenti bugünkü Zirvə Toplantısının təhlükəsizlik, ekologiya, su ehtiyatları istiqamətləri üzrə əməkdaşlığın möhkəmlənməsi işində daha bir addım olacağına əminliyini bildirdi. Xəzərin əsrlər boyu qonşu kimi yaşamış xalqlarımızı birləşdirən dəniz olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev regionumuzda gələcək təhlükəsiz inkişafın təmin ediləcəyinə əminliyini bildirdi, bu işdə Xəzəryanı dövlətlərin böyük rolunu vurğuladı.

Aşqabadda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi ilə görüşü olub.

Ardı Səh. 3

Azərbaycan Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətə böyük əhəmiyyət verir

Əvvəli-Səh-2

İran Prezidentini salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qeyd edib ki, keçən görüşdən sonra münasibətlərimizə çox gözəl təkan verildi və əlaqələrimiz daha da sürətlə inkişaf etməyə başladı: "Hökumət üzvlərinin qarşılıqlı səfərləri təşkil edildi. Bir sıra məsələlərlə bağlı çox yaxşı irəliləyiş var, xüsusilə nəqliyyat, energetika və digər sahələrdə. Ona görə əminəm ki, bugünkü görüşdən sonra da əlaqələrimizin inkişafına növbəti təkan veriləcək və qardaş xalqlarımızın birgə gələcəyi təmin ediləcək. Xalqlarımızın ortaq tarixi münasibətlərimiz üçün çox gözəl təməldir."

İran Prezidenti Seyid İbrahim Reisi:

"Mehriban və bağışlayan Allahın adı ilə. Mən də Sizinlə görüşməkdən çox məmnunam. Düşünürəm, Xəzər dənizi ilə bağlı önəmli məsələlərdən biri budur ki, Xəzər yarı ölkələrin dövlət başçıları mütəmadi olaraq görüşürlər. Əlbəttə, Zəti-əlinizin Tehrana səfər etmək, mənim də Bakıya səfər etmək kimi planlarımız var. Lakin bizim belə platformalardan istifadə edib görüş keçirməyimiz də münasibətlərimizin inkişafına kömək edir. İki ölkə arasında münasibətlərin potensialı hazırda mövcud olandan daha çoxdur. Hesab edirəm ki, biz münasibətlərimizdə olan bir çox potensialdan tam istifadə edə bilməmişik. Düşünürəm ki, iki ölkə arasındakı siyasi, iqtisadi münasibətlər, ticarət, mədəniyyət əlaqələri mövcud olan vəziyyətdən daha da inkişaf etdirilə bilər."

Daha sonra Aşqabadda Xəzər-

yanı Dövlətlərin Dövlət Başçıları VI Zirvə Toplantısı keçirilib. Dövlət başçıları məhdud tərkibdə görüşü olub. Sonra Zirvə Toplantısı çərçivəsində geniş tərkibdə görüş keçirilib.

Dövlətimizin başçısı Zirvə Toplantısında çıxış edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev öz çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan ölkələrimizin Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətinə böyük əhəmiyyət verir. Xəzər dənizinin hüquqi statusuna dair 2018-ci ildə Aktauda imzalanmış Konvensiya tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Çoxillik iş nəticəsində imzalanmış bu sənəd Xəzərin hüquqi statusunu müəyyən edib. Konvensiyanın tezliklə qüvvəyə minməsi dövlətlərimizin bundan sonrakı hərtərəfli qarşılıqlı fəaliyyətinə və əməkdaşlığına yönəlmiş daha təsirli tədbirlər görülməsi üçün möhkəm hüquqi zəmin yaradacaq:

"Xəzəryanı dövlətlərin əməkdaşlığının müqavilə-hüquqi bazası möhkəmlənir. Təhlükəsizlik, hidro-meteorologiya, nəqliyyat, suyun bioloji ehtiyatlarının qorunub saxlanması və səmərəli istifadəsi, fəvqəladə halların qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması sahələrində, habelə qarşılıqlı maraq doğuran başqa sahələrdə sazişlər imzalanıb və qüvvəyə minib. Əməkdaşlıq barədə sazişlərin yeni layihələri üzərində iş başlanıb. Bu layihələr müzakirə prosesindədir və hazır olduqca imzalanmaq üçün təqdim ediləcək. Xəzər dənizinin dibinin sərhədləri barədə ikitərəfli və çoxtərəfli formatlarda hüquqi cəhətdən məcburi sazişlər də bağlanıb. Xəzəryanı ölkələr arasında

dostluq və mehriban qonşuluq münasibətləri, o cümlədən BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, MDB və İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq Xəzər dənizində sabitliyin və təhlükəsizliyin mühüm amilidir.

Qeyd etməyə şadam ki, bizim qarşılıqlı fəaliyyətimizin əsasını bütün tərəflərin mənafehlərinin nəzərə alınması, Xəzəryanı dövlətlərin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, müstəqilliyinə hörmət və bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq təşkil edir. Xəzər dənizi bizim regionun xalqlarının rifahının yüksəldilməsinə yönəlmiş bir çox beynəlxalq və regional layihələrin mühüm

marşrutunun səmərəli istifadəsinə səy göstəririk. Bu marşrut Xəzəryanı dövlətlərin nəqliyyat potensialından maksimum dərəcədə istifadə etməyə imkan verəcək və nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına dair yeni layihələrin həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq."

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan Vətən müharibəsində Qələbədən və Ermənistanla münasibətlərin həllindən sonra Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması və bərpası, o cümlədən beynəlxalq nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı üzrə genişmiqyaslı işlər görməyə başlayıb. Zəngəzur dəhlizi artıq reallığa çevrilir:

"Biz ətraf mühitin bugünkü və-

riki və təəssüf ki, dayazlaşma dinamika narahatlıq doğurur. Buna görə biz fikir mübadiləsi apardırıq və yəqin ki, nümayəndə heyətlərimiz belə ekoloji fəlakətin səbəblərinin aşkar edilməsi və Xəzərin bundan sonrakı dayazlaşmasının qarşısını almağa yönəlmiş tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi üçün xüsusi ekspert qruplarının yaradılması işini davam etdirəcəklər."

Zirvə Toplantısında çıxış edən İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Reisi, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin sammitin əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Yaponiya mediası: “Kəlbəcər-Laçın zonasında bütün infrastruktur layihələri uğurla icra edilir”

Yaponiyanın "ajmedia.jp" portalı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri, burada iştirak etdiyi tədbirlər barədə məlumatlar yayıb.

Belə ki, yapon və ingilis dillərində yayımlanan məlumatlarda 2020-ci ilin payızında düşmən tapdağından azad edilən həmin rayonlarda Azərbaycan hökuməti tərəfindən aparılan böyük bərpa və quruculuq işləri barədə ətraflı məlumat verilib.

Yaponiyalı oxuculara Kəlbəcər-Laçın yo-

lunun tikintisi, 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında qalmış və erməni vandalizmi nəticəsində xarabazarlığa çevrilmiş bu rayonlara yeni həyatın qayıtması, azad olunmuş şəhərlərdə inşa edilən işğal və Zəfər muzeyləri, təbii şəraitin və mövcud relyefin çətinliyinə baxmayaraq, Kəlbəcər-Laçın zonasında bütün infrastruktur layihələrinin uğurla icra edilməsi barədə məlumatlar çatdırılıb. Həmin rayonlarda aparılan nəhəng quruculuq işlərinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən şəxsən diqqətdə saxlandığı xüsusi vurğulanıb.

“Bu açıqlama üçtərəfli Bəyanatın kobud şəkildə pozulmasıdır”

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva Ermənistan rəsmisinin bu açıqlamasını şərh edib:

“Ermənistan KİV-də ölkənin silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müaviniə istinadən yayılan bu məlumat, birmənalı şəkildə Ermənistan rəsmiləri tərəfindən Azərbaycan ərazilərinə qanunsuz hərbi birləşmələrin göndərilməsi ilə bağlı edilən növbəti etirafdır.

Bu, Ermənistanın 2020-ci il 9-10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatının kobud şəkildə pozulmasıdır. Xatırladıq ki, sözügedən Bəyanatın 4-cü maddəsinə istinadən Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazilərindən çıxarılır və paralel olaraq bu ərazilərdə Rusiya sülhməramlı kontingenti yerləşdirilir. Tərəfimizdən, bundan öncə dəfələrlə Ermənistan tərəfinin üçtərəfli Bəyanatın müddəalarını pozduğu, o cümlədən qanunsuz silahlı birləşmələrini Azərbaycan ərazilərindən tam çıxarmadığını bəyan etmişik.

Hazırda Azərbaycan tərəfindən münasib şərtlərdə sonrasına mərhələdə münasibətlərin normalaşması və sülh quruculuğu istiqamətində addımlar atıldığı bir vaxtda, Ermənistan tərəfinin belə bir yanaşması, sonuncunun bölgədə sülh yox, gərginlik yaratmaq marağını açıq şəkildə nümayiş etdirir.

Ermənistan rəsmilərinin bu açıqlaması Ermənistan tərəfinin sülhdən danışmasının riyakarlıqdan başqa bir şey olmadığını göstərir. Bu, həmçinin Ermənistan tərəfinin təcavüzkar siyasətinin bir daha açıq şəkildə təcəssümüdür”.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müavini Saak Saakyan hərbi xidmətə çağırılan vətəndaşların valideynləri ilə görüşdə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində erməni müddətli hərbi xidmətçilərinin müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət qulluqçuları ilə əvəzlənəcəyinə dair məlumat verib.

Misirli siyasətçi: “Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına yeni nəfəs gətirib”

İyunun 30-da Azərbaycanda keçiriləcək Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin Bakı konfransında ərəb ölkələri, o cümlədən QH-in təsisçilərindən biri olan Misir Senatının spikeri Əbdel Vahab Əbdel Razeqin rəhbərlik etdiyi parlament nümayəndə heyəti də iştirak edəcək.

Misir parlamentinin keçmiş üzvü, “Əl-Hi-var” Strateji Araşdırmalar və Media Mərkəzinin sədr müavini, professor Hışam Məqdi bu mühüm tədbirlə bağlı fikirlərini AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri ilə bölüşüb.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə çox mötəbər tədbirlərin təşkil olunduğunu qeyd edən misirli siyasətçi bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin yaradılması təşəbbüsü Misirdə və təşkilata üzv olan digər ərəb ölkələrində yüksək qiymətləndirilib. “Mən deyirdim ki, Azərbaycan sədrliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatına yeni nəfəs verib, pandemiya, başqa global çağırışlarla bağlı keçirilən sammitlərdə önəmli qərarlar qəbul olunub. Misir Prezidenti Əbdülfəttah əs-Sisi 2020-ci il mayın 4-də keçirilən Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun formatında videokonfrans vasitəsilə koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş “COVID-19-a qarşı birlikdəyik” mövzusunda Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyevin söyləmələri yüksək qiymətləndirib”.

H.Məqdi diqqətə çatdırıb ki, son illərdə böyük uğurlar qazanan qalib ölkə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində daha bir mötəbər tədbirə ev sahibliyi etməsi onun yüksək beynəlxalq nüfuzunun göstəricisidir. “Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun gücləndirilməsi” mövzusunda həsr olunan

konfrans hazırkı mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə global sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi baxımından da əhəmiyyətlidir. Bu tədbirdə iştirak edəcək 40-dan çox ölkənin qanunverici orqanlarının rəhbərləri və nümayəndələri, həmçinin 9 beynəlxalq parlament təşkilatlarının təmsilçiləri hazırda dünyada baş verən prosesləri - müharibə və silahlı münaqişələrin qarşısının alınması, global iqtisadi, enerji böhranı, humanitar fəlakət kimi vacib problemləri müzakirə edəcəklər.

“Ümidvaram ki, müzakirələrin yekununa dair qəbul olunacaq Bakı Bəyannaməsi Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin parlamentlərinin fəaliyyətində bir yol xəritəsi olaçaq. Eyni zamanda, yaradılacaq yeni qurum dünyada baş verən mühüm aktual proseslərlə bağlı qanunverici orqanların əlaqələrinin koordinasiyası baxımından da böyük əhəmiyyət kəsb edəcək.

Bakı konfransının işinə uğurlar, qardaş Azərbaycan xalqına isə sülh və firavanlıq arzu edirəm”, - deyər professor Hışam Məqdi qeyd edib.

Kəlbəcər in işğaldan azad olunması ilə xalqımız iki böyük qürurlu səhifə açdı müasir tariximizdə: Kəlbəcər 27 illik işğaldan azad olundu. Azərbaycan xalqı bu yurdu 27 il əsarətdə saxlayan, sərvətlərini talayan, daşı daş üstündə qoymayan düşməyə bu torpaqdan çıxması üçün 10 gün daha vaxt verdi. Tək bu fakt 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan haqqında bəzi xoşagəlməz fikirlər yürüdən dövlətlərə çox dəyərli cavab oldu. Üçtərəfli razılaşmaya əsasən noyabrın 15-də Kəlbəcərdən çıxmalı olan düşməyə 10 gün vaxt verilməsi ölkəmizin Prezidenti, Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyevin siyasətində xüsusi bir mərhələni təşkil edir. O mərhələ ki, bu addımla Azərbaycan xalqının kimliyini bir daha dünyaya bəyan etdi.

Kəlbəcər indi azad bir Azərbaycan bölgəsidir. Azadlığına qovuşan bir gündən isə abadlığına aparan yolda yolçuluğa çıxıb. Bu yolda isə qürur duyduğumuz anlarla qarşılaşıq.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyev: "Biz Kəlbəcəri bərpa edəcəyik, heç kimin şübhəsi olmasın və həyat qayıdacaq". Kəlbəcərdə kənd təsərrüfatı inkişaf edəcək, xüsusilə heyvandarlıq. Bizim orada böyük otlaq sahələrimiz var. Kəlbəcərin zəngin təbii qaynaqları, təbii ehtiyatları var. Düşməni bu ehtiyatları vəhşicəsinə istismar edib. Sovet vaxtında bütün sovet məkanında məşhur olan İstisu suyu Kəlbəcərdə istehsal olunurdu. İndi İstisu da bizim nə-

Minkənd yolunun azadlıqdan abadlığa gədən yolda gördüklərimiz idi.

Biz bu yolla Kəlbəcəre qayıdıq. Ata-baba yurdumuza, özəli torpaqlarımıza qayıdıq. Bu xalq XXI əsrdə yazdığı qəhrəmanlıq dastanı ilə - "Qarabağ" dastanı ilə o torpaqlara qayıdır. Dövlət-xalq birliyi, lideri ilə, şücaətlə, rəşadətlə, şəhidləri, yaralı qaziləri, 30 ilədək yurd təşnəli insanları ilə erməni qəsbkarlarından geri aldığı torpaqlara qayıdır. Orada şəhidlərinin qanı axmış torpaqları qoxulamağa, o torpaqlarda azan səsinə dinləməyə, öz ata-babasının məzarını ziyarət etməyə, o torpaqlara yeni həyat verməyə qayıdır. Bir də ona görə qayıdır ki, Kəlbəcər Qarabağdır, Qarabağ Azərbaycandır!

KƏLBƏCƏR: Azadlıqdan abadlığa...

İlham Əliyev: "Biz Kəlbəcəri bərpa edəcəyik, heç kimin şübhəsi olmasın və həyat qayıdacaq..."

zarətimizə qayıdır. Vaxtilə ora böyük kurort zonası idi. Mənfur düşməni hər tərəfi dağıdıb. İndi o görünülər var, hər kəs görə bilər. Həmisi bərpa edəcəyik, Kəlbəcəri yenidən quracağıq, kəndləri, Kəlbəcər şəhərini. Tapşırıq vermişəm ki, şəhərin yenidən qurulması ilə əlaqədar baş plan hazırlansın, təkcə Kəlbəcər şəhəri yox, bütün şəhərlər üzrə həyat qayıdacaqdır".

Ötən il Kəlbəcər rayonunun ərazisində Lev çayı üzərində 4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" Kiçik Su Elektrik Stansiyasının yenidən qurulmasına başlanılması, 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımsansiyasının fəaliyyətə başlaması, Prezident cənab İlham Əliyevin sərəncamına əsasən 72,8 kilometr uzunluğunda Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun tikintisinə başlanması, bu yol üzərində tikiləcək 3,4 kilometr uzunluğundakı tunnelin təməlinin qoyulması, İstisuya əvvəlki şöhrətini qaytarmaq üçün 51 kilometr uzunluğunda İstisu-

Yol gedir Kəlbəcəre...

30 ilin əvvəlində baxımsız, sonrakı illərdə daşlaşan-kəsəklənən Kəlbəcər yolları keçilməz vəziyyətə düşüb. Dağlıq ərazidə yerləşən bu rayon üçün yol infrastrukturunu olduqca əhəmiyyətlidir. Bütün bunlar isə rayon işğaldan azad olunan bir gündən diqqətdə saxlanılır və Kəlbəcəre gədən yollar abadlaşdırılır. Görülən işlərin davamı olaraq iyunun 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Göygöl, Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri çərçivəsində Göygöl rayonunda Toğanlı-Kəlbəcər avtomobil yolunun 13-cü kilometrliyində inşa edilən iki tunnelin tikintisi ilə tanış olub.

Dövlətimizin başçısına görülən inşaat işləri haqqında məlumat verilərək bildirilib ki, Göygöl və Kəlbəcər rayonlarını birləşdirən avtomobil yolu 2-4 hərəkət zolaqlı olmaqla I, II və III texniki dərəcəyə uyğun inşa edilir. Belə ki, yolun keçdiyi ərazinin sərt dağlıq və qa-

yalıq olması nəzərə alınaraq, onun əsas hissəsinin ikizolaqlı, yoxsularda isə əlavə zolaq artırılmaqla tikintisi aparılır. Bu yol tunnel və körpü hissələrdə döndürmə hərəkət zolaqlı olacaq. Hazırda yolboyu torpaq yatağının, həmçinin zəruri yerlərdə suötürücülərin tikintisi davam edir. İki hissədə mövcud kanalların köçürülməsi, həmçinin bəzi ərazilərdə suötürücülərin inşası tamamlanıb, yeni su kanalının tikintisi davam etdirilir.

Kəlbəcər nura boyanır

Daşı daş üstündə qalmayan torpaqlarımızın abadlaşdırılması üçün elektrik enerjisi vacib şərtlərdən biridir. Odur ki, Zəfərdən dərhal sonra Qarabağın işıqlandırılması işlərinə başlanılıb.

İşğaldan azad edilən ərazilərin "yaşıl enerji zonası"na çevrilməsi ilə bağlı dövlətimizin başçısının tapşırığına uyğun olaraq, Vətən müharibəsində Qələbədən sonra ümumi gücü 20 meqavat olan "Gü-

ləbird", "Suqovuşan-1", "Suqovuşan-2" Kiçik Su Elektrik stansiyaları tikilib istifadəyə verilib. İndiyədək bu stansiyalarda 30 milyon kilovat/saat elektrik enerjisi istehsal olunub.

İyunun 26-da isə Prezident İlham Əliyev Kəlbəcər rayonunda yeni tikilmiş 4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" Kiçik Su Elektrik Stansiyasının (KSES) açılışında iştirak edib. Dövlətimizin başçısına məlumat verilib ki, Lev çayı üzərində inşa olunan stansiya işğaldan azad edildikdən sonra Kəlbəcərdə tikilərək istismara verilən ilk enerji istehsalı obyektidir. "Yaşıl enerji zonası" konsepsiyasına uyğun olaraq, ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsal edəcək "Kəlbəcər-1" KSES-də maşın zalı tikilib, yeni aqreqat, generator, idarəetmə panelləri və transformatorlar quraşdırılıb. Burada 110/6 kilovoltluq yarımsansiya da inşa edilib.

Bildirilib ki, "Kəlbəcər-1" KSES Azərbaycanın ümumi enerji sistemə qoşulub. Rəqəmsal qaydada açılıb-qoşulma, intellektual idarəetmə, operativ monitoring və təhlil aparılması mümkün olan yeni stansiyanın işinə Kəlbəcərdən olduğu kimi, Bakıdakı Baş İdarəetmə Mərkəzindən də nəzarət və onun idarə etmək əlçatan olub. Dövlətimizin başçısı stansiyanı işə salıb və Kəlbəcər ona bəxş olunan nürün ilk zərəciklərinə qər qolub. Bu zərəciklər yaxın gələcəkdə daha yeni elektrik stansiyalarının tikintisi ilə Kəlbəcəri tamamilə nura boyayanda isə qonşuluqdakı düşmənin gözləri kör olacaq.

Silahlı Qüvvələr Günündə Kəlbəcərdə yeni hərbi hissənin istifadəyə verilməsi dövlətimizin ordu quruculuğuna növbəti töhfəsidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin iyunun 26-da - Silahlı Qüvvələr Günündə Kəlbəcər rayo-

nuna səfəri çərçivəsində komando hərbi hissəsinə döyüş bayrağının verilməsinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etməsini ordu quruculuğuna növbəti töhfə kimi dəyərləndirmək olar. Müdafiə naziri yeni inşa edilən hərbi şəhərciyin baş planı barədə Ali Baş Komandana məlumat verib.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin şəxsi heyəti salamlaması, hərbciləri 26 iyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə təbrik etməsi, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad olunması, şəxsi heyətin hərbi orkestrin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnini ifa etməsi işğaldan azad edilmiş Kəlbəcərdə ürəklərimizi qürurla doldurdu. Zəfərin sevincini yenidən yaşadıq. Dövlətimizin başçısı: Bu gün Kəlbəcərdə ikinci komando hərbi hissəsi açılır. Növbəti komando hərbi hissələrinin açılması nəzərdə tutulur və bu silahlı birləşmələrdə minlərlə azərbaycanlı xidmət edəcək... Bu, bizim gücümüzü daha da artıracaq. Biz Kəlbəcəri bir güllə atılmadan azad etdik, öz doğma diyarımızı qaytardıq və bu gün Kəlbəcərdə quruculuq işləri gedir. Mən ikinci dəfədir Kəlbəcəre gəlirəm və bu gün də bir çox tədbirlər var. Kəlbəcərin infrastrukturunu, elektrik təchizatı, su təchizatı, evlərin tikilməsi - artıq buna start verilir. Əlbəttə ki, biz, ilk növbədə, hərbi təyinatlı yolları inşa etməliydik və bunu etdik. Bu gün bu hərbi hissənin açılması bir daha göstərir ki, biz istədiyimizə nail olacağıq - Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru bərpa edəcəyik. Artıq bu proses başlamışdır və ilk növbədə, bu bölgədə - Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bizim hərbi gücümüz daim möhkəm olmalıdır. Ona görə bugünkü mərasim xüsusi mənə daşıyır, rəmzi mənə daşıyır.

Ardı Səh. 6

Əvvəli-Səh-5

Kəlbəcər şəhərinin Baş planı onun abadlığından xəbər verir

İşğaldan azad olunan rayonlarımızın bir-bir Baş planları təsdiq olunur və onlar əsaslı şəkildə yenidən qurulur, abadlaşdırılır. 30 ildə dağıdılan, yerlə yeksan edilən, daşı daş üstündə qalmayan yurd yerlərimizdə lazımi şərait yaradılır ki, yurddaşları öz ata-baba torpaqlarına rahatlıqla qayıda bilsinlər. Qayıdıb gözəl şəraitdə yaşaya bilsinlər. Bunun üçün dövlətimiz tərəfindən ikinci Vətən Müharibəsindən dərhal sonra geniş tədbirlərə başlanılmışdır. Yenidənqurma, abadlıq işlərinin davamı olaraq iyunun 26-da ölkəmizin rəhbəri Kəlbəcər şəhərinin Baş planı ilə tanış olub.

Bu barədə məlumat verilərək bildirilib ki, Kəlbəcər şəhərinin Baş planının hazırlanması zamanı onun özünəməxsus simasının formalaşdırılması üçün ərazinin coğrafi yerləşməsinə, quruluşuna uyğun olaraq müxtəlif memarlıq ənənələri də araşdırılıb, tətbiq edilə biləcək nümunələrlə bağlı təkliflər verilib. Baş planın konseptual əsasını sağlamlıq və dağ turizmi imkanlarının inkişafı, təbiətlə vəhdətdə yaşıl şəhər mühitinin yaradılması təşkil edir. Şəhərin mərkəzi hissəsində çoxmənzilli binalar, ətraflara doğru isə həyətiani sahəsi olan fərdi evlər inşa olunacaq. Növbəti 20 il ərzində Kəlbəcər şəhərinin ərazisinin 237 hektara, əhalisinin sayının isə 17 min nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılır.

Baş planda nəzərdə tutulanlar Kəlbəcərin yaxın gələcəkdə sahib olacaqlarını gözlər önündə canlandırır. Bu yurd yeri dövlət başçısının Kəlbəcəre öncəki səfəri zamanı söylədiyi "Bu da gözəl Kəlbəcər dağları, hər tərəf dağ, çay, meşə, cənnətməkan. Cənnətə də çevriləcəkdir" dəyərli fikirlərindəki kimi qurulur, yaradılır, cənnətə çevrilir.

İşğal və Zəfər muzeyləri tarixin salnaməsidir

Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə işğaldan azad edilmiş rayonlarımızda yaradılacaq işğal və Zəfər muzeyləri 30 illik bir tarixin salnamələşdirilməsi, tarixin səhifələrində canlı şəkildə yaşadılması istiqamətində atılmış müntəzəm addımdır. Bu muzeylər Ağdam, Cəbrayıl, Füzuli və Zəngilan rayonları kimi, Kəlbəcərdə də yaradılacaq.

Prezident İlham Əliyev Kəlbəcəre səfəri çərçivəsində Kəlbəcər Zəfər və İşğal muzeylərini layihələndirən "ACN" şirkətinin nümayəndələri ilə görüşüb. Şirkətin icraçı direktoru Laura Konti Kəlbəcəre vurğunluğunu belə ifadə etmişdir: Xüsusilə bu möhtəşəm mühitdə, gözəl təbiətdə olmaq həyretamizdir. Bura bizim olduğumuz ən gözəl yerlərdən biridir.

Dövlətimizin başçısı işğal və Zəfər muzeylərinin layihəsini əks etdirən videoçarxa baxmış, ona məlumat verilmişdir ki, hər iki muzey şəhərin mərkəzində salınacaq parkda tikiləcək. Bu, gözəl bir mühitdə yerləşən möhtəşəm layihə olacaq. Çünki bu ərazi landşaftına görə heyretamiz gözəlliyə malikdir. Kompleksin bir hissəsi işğal tarixinə, digəri isə Zəfərə həsr olunacaq. Bu layihə ilə həm də təbiətə ehtiram nümayiş olunacaq.

KƏLBƏCƏR: Azadlıqdan abadlığa...

İlham Əliyev: "Biz Kəlbəcəri bərpa edəcəyik, heç kimin şübhəsi olmasın və həyat qaydacaq..."

"ACN" şirkətinin nümayəndəsinin ermənilərin buranı işğal etdikləri, lakin burada yaşamadıkları, hər şeyi bir-bir dağıtdıqları qənaətinə Prezident İlham Əliyevin münasibəti: Bunu etmək üçün heç bir səbəb yox idi. Biz onlara qarşı heç bir pis iş görməmişik. Biz etnik təmizləməyə məruz qalmışıq. Onlar bizim torpağımıza gəldilər, hər şeyi dağıtdılar və getmədilər. Kəlbəcəri tərk etmək üçün onlara vaxt verəndə nə etdilər? Evləri yandımağa, ağacları kəsməyə başladılar və 32 su elektrik stansiyasını dağıtdılar. Təsəvvürünüzə gətirirsinizmi? Dövlətimizin başçısı işğal və Zəfər muzeyləri kompleksinin təməlini qoymuşdur.

Kəlbəcər Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi müasir texnologiyanın bəhrəsi olacaq

Prezident İlham Əliyev Kəlbəcər Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin təməlini qoyub. Dövlətimizin başçısına məlumat verilib ki, Kəlbəcər rayonu ərazisində xüsusi dövlət əhəmiyyətli obyektlərin və hərbi hissələrin elektrik enerjisi ilə təmin olunması istiqamətində genişmiqyaslı işlər bu gün də davam etdirilir. İşlər çərçivəsində mənbə kimi Gəncə şəhərində yerləşən "Gəncə-2" yarımstansiyasından Daşkəsənə 110 kV-luq elektrik verilişi xətti çəkilib. Kəlbəcərin dayanıqlı və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təminatında bu xətt müstəsna rol oynayacaq. Bu, Azərbaycanda ən müəkkəb və çətin relyeflərdən keçən yüksək gərginlikli xətdir. Dağlarda texnikanın rahat hərəkət etməsi üçün əvvəlcə yol inşa edilib.

Bildirilib ki, Kəlbəcərin yüksək

dağlıq ərazidə yerləşməsinə və çətin şəraitə baxmayaraq, "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən işlər bu gün də sürətlə davam etdirilir.

"İstisu"yun şöhrəti özüne qaytarılır

Nəinki işğaldan azad olunmuş rayonlarımız abadlaşdırılır, yeniləşdirilir, hətta bir zamanlar həmin yerlərdə fəaliyyət göstərən obyektlərə də yeni həyat verilir. Bu baxımdan dünyaca məşhur olan "İstisu"nun da əvvəlki şöhrətinin özüne qaytarılması təqdir olunması halıdır. İyunun 26-da Prezident İlham Əliyevin Kəlbəcərdə "İstisu" mineral su zavodunun və "İstisu" sənatoriyasının təməlini qoyması qoyması yaxın gələcəkdə "İstisu"nun şöhrətindən xəbər verir.

"İstisu" bulağının suyu kimyəvi

tərkibi və fiziki xüsusiyyətlərinə görə seçilir. Laborator analizlər göstərib ki, mineralların miqdarı 6,7 qrama çatan bir litr suyun tərkibi litium, brom, yod, mərgümüş, fosfor, sink, mis, nikel, maqnezium, dəmir və digər kimyəvi maddələrlə zəngindir. Bu bulaqların suyundan mədə-bağırsaqa, qaraciyərə, öd kisəsi və sair xəstəliklərin müalicəsində istifadə edilir.

Statistikaya görə, Azərbaycanda mineral suların ümumi ehtiyatının 33 faizi Kəlbəcər və Laçın rayonlarında yerləşir. Bu rayonlarda suların gündəlik istismar ehtiyatı 7393 kubmetr təşkil edir ki, bunun da 42 faizi Laçının, 58 faizi isə Kəlbəcərin payına düşür.

Prezident İlham Əliyev: İstisu qəsəbəsinin inkişafı ilə bağlı artıq konkret addımlar atılır. İlk növbədə, yeni su zavodunun tikintisi nəzərdə tutulur. Bu gün mən bu su zavodunun təməlini qoydum. Vaxtilə məşhur olan İstisu suyu yenidən buraxılacaq, istehsal olunacaq, Azərbaycanda istehlak olunacaq və ixrac ediləcək. Eyni zamanda, arxada gördüyünüz "İstisu" sənatoriyasının dağıntılarıdır. Keçən il burada bu dağıntılarla tanış oldum və göstəriş verdim ki, bu yerdə - İstisu qəsəbəsində yeni mehmanxana inşa edilsin və müalicə mərkəzi yaradılsın. Çünki vaxtilə sovet dövründə minlərlə insan gəlib burada dincəlib, öz sağlamlığını bərpa edib, bu gözəl təbiətdən zövq alıb.

Prezidentə məlumat verilib ki, istifadəyə veriləcək zavodda həm şüşə, həm də plastik butulka istehsalı xətlərinin qurulması planlaşdırılır. Müəssisədə gündə 327 min, ildə isə 95 milyon butulka mineral su istehsal olunacaq. Suyun mənbəyinə gəldikdə, 200 metr dərinlikdə yeni quyu qazılıb. Çıxışda istilik 60-65 C dərəcəyə bərabərdir.

5 kiçik su elektrik stansiyasından biri - "Çıraq-1"

"Yaşıl enerji" strategiyasına uyğun olaraq hazırda Kəlbəcər rayonunun ərazisində ümumi gücü 27 meqavat olan 5 kiçik su elektrik stansiyası tikilir. Kiçik su elektrik stansiyalarında ümumilikdə 9 hidroqənat fəaliyyət göstərəcək. Stansiyaların enerjisi sistemə inteqrasiyası üçün 110 və 35 kV-luq xətlər çəkilir. İşlərin böyük hissəsi görülməli bu 5 stansiya rəqəmsal qaydada mərkəzi SCADA Dispetçer İdarəetmə Sistemində inteqrasiya ediləcək. Açıqlıq-qoşulma, intellektual tənzimləmə, operativ monitoring və təhlil aparılması mümkün olan yeni stansiyaların idarə edilməsi Kəlbəcərdən olduğu kimi, Bakıdan da həyata keçiriləcək.

Kəlbəcərdə yeni tikilən elektrik stansiyalarında il ərzində ümumilikdə 100 milyon kilovat/saata yaxın ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsal olunacaq. Bu isə 50 milyon kubmetr təbii qaza qənaət edilməsi deməkdir.

Görülən bütün bu işlər azadlıqdan abadlığa uzanan yolda uğurlu addımlayan Kəlbəcərin xoş günlərə yaxınlaşdığının göstəriciləridir. Bunu dövlətimizin başçısı-nın Kəlbəcəre iki gün öncəki səfəri zamanı da açıqca gördük. Biz hər birimiz Kəlbəcərdə olmaq, yurddaşlarımızın sevincini seyr etmək üçün o günü səbrsizliklə gözləyirik. O gün isə uzaqda deyil...

Mətanət MƏMMƏDOVA

Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi "Şuşa İli"nə həsr olunmuş xüsusi müsabiqəsinin nəticələrini elan edib. Nəticələr Şuşa şəhərində elan olunub. Prezident Administrasiyasının Qeyri-Hökumət Təşkilatları ilə iş və Kommunikasiya şöbəsinin sektor müdiri, Agentliyin Müşahidə Şurasının sədr müavini Vüsal Quliyev bildirib ki, müsabiqədə ölkənin müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən 227 QHT iştirak edib.

SİA müsabiqədə iştirak edən QHT rəhbərlərinin fikirlərini öyrən-

məyə çalışıb:

"Miras" Mədəni İrsin Öyrənilməsinə Kömək İctimai Birliyinin sədri Fərid Xəlilli bildirib ki, "Miras" Mədəni İrsin Öyrənilməsinə Kömək İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi "Şuşa İli"nə həsr olunmuş xüsusi qrant müsabiqəsinə "Şuşanın tarixi-mədəni irsinin tədqiqi və təbliği" layihəsi ilə qoşulub: "Bu istiqamətdə Azərbaycanda çox az sayda peşəkar və akademik üzvlər şəbəkəsi olan qeyri-hökumət təşkilatı var. Şuşanın hazırda ən böyük problemi də məhz tarixi-mədəni irsin beynəlxalq QHT-

QHT rəhbərlərinin forumla bağlı TƏƏSSÜRATLARI

lər çevrəsində düzgün təqdim olunması və ictimai rəyə təsir etməsidir. Beynəlxalq QHT-lər YUNESKO, İKOMOS, İKKROM, İCOM, Dünya Abidələr Fondu, YOKOKU, Avropa Arxeoloqları Asosiasiyası və s. kimi təşkilatlar həlledici təşkilatlar olub, diplomat, siyasətçi, jurnalist sözlərinə deyil, akademik araşdırmalara əhəmiyyət

verirlər. Bu araşdırmalar əslində beynəlxalq arenada mədəni irs təşkilatı kimi qəbul edilən yerli qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən təqdim edilməlidir. Ona görə də bu müsabiqədə belə boşluğun aradan qaldırılması üçün maraqlı layihələrin qalib olduğunu görürəm və bu tendensiyanı təqdir edirəm. İctimaiyyətimiz bilsin ki, bu sahədə bilinən və bilinməyən, görünən və görünməyən "cəbhə döyüşləri" gedir və bu sahədə akademik imkanları geniş olan və birləşə bilən QHT-lərin artmasına ehtiyac var".

bir tərəfdən bu forum Şuşanın 276 illiyinin qeyd olunması ərəfəsində keçirilən mühüm bir tədbirdir. Bu baxımdan Şuşada forumun keçirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir".

sində bir sıra konfranslar, tədbirlər keçiriləcək və sonda isə dövlət orqanlarına təkliflər hazırlanacaq".

"Prezidentin hər səfəri mühüm tarixi hadisədir"

"Cənab Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunan ərazilərə vaxtaşırı hər səfəri mühüm tarixi hadisədir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə bildirib.

Onun sözlərinə görə, hər səfər zamanı həmin bölgədə gələcək üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən müəyyən obyektlərin açılışı edilir: "Gələcəklə bağlı planlar açıqlanır. Azərbaycanın dünya birliyinə yüksək nüfuzunu göstərən bəyanatlar verilir. Ölkə başçısının Kəlbəcərə səfəri artıq Kəlbəcər rayonunun inkişafı ilə bağlı Azərbaycan dövlətinin çox ciddi planlarının olduğunu göstərir. Kəlbəcərin əvvəlki şöhrəti nəinki bərpa ediləcək, həmçinin Kəlbəcər dünyanın tənənin bölgələrindən birinə çevriləcək.

"İstisu" sanatoriyasının bərpa edilməsi yeni iş yerləri potensialının, Qarabağ bölgəsinin inkişafının, məcburi köçkünlərimizin öz ata-baba yurdlarına qayıtmasının anonsu deməkdir. Eləcə də Kəlbəcər rayon mərkəzinin baş planının təsdiq edilməsi gələcəkdə həmin ərazinin istirahət şəhərinə çevrilməsi üçün böyük zəmin yaradır. Həmçinin cənab Prezidentin digər bölgələrə də səfərləri onu göstərir ki, işğaldan azad olunan ərazilərin bərpa edilməsində böyük işlər görülür. Torpaqlarımız minalardan təmizlənir, böyük infrastruktur qurulur, "Ağıllı şəhər" layihəsi uğurla həyata keçirilir. Ölkə başçısı İlham Əliyevin "Bərpa etdiyimiz yerlər nəinki Azərbaycanın, dünyanın ən nümunəvi yerlərindən biri olacaq" fikri öz təsdiqini tapır".

Abutəl İlhamqızı

Azərbaycanın İşğal Olunmuş Ərazilərindəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrinin Müdafiə Təşkilatı İctimai Birliyinin sədri Faiq İsmayilov qeyd edib ki, "Şuşanın tarixi-mədəni irsinin tədqiqi və təbliği" layihəsi Şuşa ili müsabiqəsinin yekunlarına həsr olunub: "Bu forum ümumilikdə Şuşanın təbliği-nə böyük təkan verəcək. QHT rəhbərləri, üzvləri Şuşada aparılan quruculuq işlərinin işıqlandırılması prosesinə dəstək göstərir. Digər

"Hüquqi Təhlil və Araşdırmalar" İctimai Birliyinin sədri Rəşad Cəfərov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin elan etdiyi Şuşa ili çərçivəsində keçirilən xüsusi qrant proqramı QHT-lərə Dəstək Agentliyinin həyata keçirdiyi bir proqramdır: "Bu proqramda iştirak üçün 227 layihə təqdim olunub. Onlardan 68-i ilkin seleksiyadan keçib. Sonda isə 22 QHT layihəsi maliyyələşdirilib. Bu proses bir sıra mərhələlərdən ibarətdir. Hesab edirəm ki, seçilən layihələr Şuşa ili çərçivəsində Şuşaya layiq tərzdə həyata keçirilən layihələrdir. Hüquqi təhlil və Araşdırmalar İctimai Birliyi olaraq təqdim etdiyimiz layihə gələcəkdə qaydışa hazırlanan şəxslərlə işləyəcək QHT-lərin indiki məqamda bacarıqlarının artırılması ilə bağlıdır. Layihə çərçivə-

"Bakı insan hüquqları klubu" İctimai Birliyinin sədri Rəşad Cəfərovün fikirlərinə görə, Şuşa ilə bağlı layihələrin dəstəklənməsi ideyası çox yaxşı bir ideyadır: "Şuşa ilinin qeyd olunmasında vətəndaş cəmiyyəti ilə yanaşı qeyri-hökumət təşkilatları da iştirak edir. Müsabiqə ilə bağlı nəzərdə tutulmuş qaydalar və prosedurlara uyğun olaraq bizim tərəfdən hər hansı bir şübhə yaradacaq bir məqam, ziddiyyət müşahidə edilmədi. Nəticələr elan edildikdən sonra müəyyən narazılıqlar olub. Birbaşa olaraq bizə heç bir narazılıq ünvanlanmayıb deyə bununla bağlı hər hansı bir konkret mövqedə deyilik. QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyi də bununla bağlı məlumat yayıldı ki, həmin narazılıqlar agentlik tərəfindən baxılacaq və suallar cavablandırılacaq".

Arzu Qurbanlı

Zəngilandan xoş təəssüratlarla: keçmişdən-gələcəyə...

Bakıdan Cəbrayıla, oradan isə Zəngilana səfərimiz zamanı səmimi hisslər bir maraq üzərində cəmləşdi - dialoq, qarşılıqlı anlaşma və əlbəttə ki, Vətən sevgisi

Hələ tələbə olduğum dövrlərdə Naxçıvandan Bakıya və geriye qatar yolu ilə səfər edərkən Zəngilanın qalın və yaşıl meşələrini, başıqarlı dağlarını böyük həvəslə, heyranlıqla izləyirdim. Düşünürdüm ki, Uca Allah Vətənim Azərbaycanıma nə qədər əsrarəngiz nəqşlər vurub və bu torpaqlarımızı nə qədər müqəddəs qılıb. Daha sonrakı illərdə - Zəngilan təcavüzkar düşmən tərəfindən işğala, talana məruz qaldığı zamanlarda qonşu İran İslam Respublikasından keçməklə Naxçıvana quru yolu ilə səfər edərkən cənnət Zəngilanın, Cəbrayılın necə bozardığının, dil açıb nalə çəkməsinin də şahidi olarkən qəlbimdən qa-

ra qanlar axırdı, həsrət və hədsiz nisgil dəhşətli dərəcədə məni sıxır, mənəvi iztirab yaşıyırdı. Axı mən Zəngilanımızı, Cəbrayılımızı belə görməmişdim, heç belə olacağını, onilliklər boyu düşmən əsarətində qalacağını təsəvvürümə belə gətirə bilmirdim...

Artıq bu gün ötən illərin qəlbimizə vurduğu ağır yaraları sağdır, işğaldan azad edilmiş torpaqlarımıza yeni nəfəs verilir və mən bir daha bu torpaqları gördüyüm üçün, oraya ayaq basdığım üçün Rəbbimə şükranlıqlar edir, öz ordusuna və Xalqına güvənən Fətəh Sərkərdə İlham Əliyevə minnətdarlığımı ifadə edirəm.

Bu baxımdan, 44 günlük Vətən müharib-

bəsindən sonra işğaldan azad olunmuş Qarabağ və ətraf rayonları görmək hər birimizin ümdə arzusuna çevrildi. Çünki bizlər bu arzu ilə 30 il yaşamışıq, 30 il həmin torpaqların yağı düşmən tapdağından azad olunması günlərini səbirsizliklə gözləmişik. Artıq Vətənimizin, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda aparılan bu müqəddəs savaş üzərindən il yarımından artıq vaxt keçir və bizlər o torpaqlarımızı ziyarət edir, orada aparılan sürətli tikinti-quruculuq, abadlıq işləri ilə yaxından tanış olur, bu torpaqlarımızın çiçəklənməsi prosesinə öz gözlərimizlə şahidlik edirik, bir sözlə, reallaşan arzularımızdan, sözün əsl mənasında, hədsiz həzz alırıq.

O da əbəsdə deyil ki, Ermənistanın kapitulyasiyasının təsdiqi olan 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyannamənin imzalanmasından dərhal sonra 16 noyabrda dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Füzuli və Cəbrayıl rayonlarına, o cümlədən Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərinə səfəri sonra atılacaq addımların konturlarını cızdı. Bu, həm də Böyük Qayıdış haqqında verilən böyük və mühüm mesajlar oldu.

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yağı düşmən tapdağından azad edildiyi ilk günlərdən başlayaraq bu tarixi ərazilərimizin mənzərəsi yalnız ürək ağrıdırdı. Mən bu xüsusda Ağdam, Füzuli, Şuşa səfərləri zamanı gördüyüm dəhşətli mənzərələri, erməni vandallıqlarının isbat və sübutlarını bir daha xatırlatmaq istərdim. Ən əsası isə, ötən müddət ərzində Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri, xarici jurnalistlər, politoloqlar və beynəlxalq ictimaiyyətin digər təmsilçiləri bu ərazilərə bir neçə dəfə səfərlər edib, gördüklərindən dəhşətə gəldiklərini etiraf ediblər. Əbəsdə deyil ki, Qarabağın talan edilmiş, dağıdılmış əraziləri Qafqazın Xirosiması kimi adlandırıldı.

Bakıdan Cəbrayıla və oradan da Zəngilana aparan yoldaşlıq yolu...

Beləliklə, İyunun 24-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının təşkilatçılığı ilə ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiya nümayəndələrinin, media nümayəndələrinin Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarına səfərləri də məhz bəhs etdiyim mövzunun proloqu olaraq qiymətləndirilə, həmçinin, siyasi dialoqun, həmrəyliyin, birgəbaşıq prizmasının göstəricisi olaraq da dəyərləndirilə bilər.

Məqalənin bir yarımbaşlığını isə əbəsdə yərə "Bakıdan Cəbrayıla və oradan da Zəngilana aparan yoldaşlıq yolu" adlandırdım. Belə ki, ölkəmizdə yaranan mühüm dialoq mühitinin bəhrəsi olaraq səfərimizdə yalnız media nümayəndələri deyil, həm də müxtəlif siyasi partiyaların rəhbərlikləri də iştirak etdilər.

Qarşılıqlı dialoq mühiti bütün keçilməz sədləri aşır!

Bu faktor həm də siyasi münasibətlərdə dialoq mühitinin dəstəklənməsi reallığının göstəricisidir. Əbəsdə deyil ki, bilavasitə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında bu gün ölkəmizdə siyasi sabitlik mövcuddur və bu sabitliyin mühüm amili ondan ibarətdir ki, siyasi partiyalar iqtidarla dialoqlar qurur, müxtəlif ümummilli və ümumdövlətlik məsələlərində eyni masa arxasına əyləşir, ortaq məxrəclərə gəlinir. Bu baxımdan, daha bir mühüm məqamı da qeyd etmək yerinə

Bəhruz QULİYEV,
"SES" qəzetinin baş redaktoru,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

düşərdi. Belə ki, Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyevin davamlı şəkildə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların rəhbərləri ilə görüşlər keçirməsi, onlarla ölkənin aktual məsələləri müzakirə etməsi sözügedən dialoq prosesinin təkmilləşməsinə öz müsbət təsirlərini göstərməkdədir. Məhz sözügedən Zəngilan səfərimizin həyata keçirilməsi də bu mənada əhəmiyyət kəsb etməkdədir. Onu da etiraf edək ki, fərqli siyasi baxışlara və idarəçilik tendensiyaalarına baxmayaraq bizləri bir amal birləşdirir - AZƏRBAYCAN-ÇILIQ!

Məsələ həm də ondan ibarətdir ki, Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi və bu ruha əlavə çalar qatan demokratik dəyərlərə verdiyi yüksək diqqət ölkəmizdə yeni reallıqları kifayət qədər ehtiva etməkdədir. 44 günlük Vətən müharibəsi isə həmin reallıqların inkişafına öz töhfələrini vermiş oldu. Milli həmrəylik və xalq-iqtidar vəhdətinin möhkəm əsaslara söykənməsi də bu günkü gerçəklikləri isbat etməkdədir. Misal üçün, 44 günlük Vətən müharibəsi başlayan kimi 50-yə qədər siyasi partiya birgə bəyannamə imzalayaraq Azərbaycanın apardığı haqq mübarizəsinə öz dəstəklərini nümayiş etdirdilər. Məqsəd və amal bir idi - torpaqlarımızın düşmən işğalından azad edilməsi, qələbənin qazanılması və ərazi bütövlüyümüzün tam təmin olunması. Azərbaycan xalqının üreyinin eyni anda döyündüyü bir zamanda belə bir vəhdətin yaranması zəfər ruhunu daha da genişləndirdi. Qələbədən sonra isə Azərbaycanla Türkiyə arasında imzalanan tarixi Şuşa Bəyannaməsində də bu fərəhli hadisə, qürur reallığı öz təsdiqini tapmış oldu.

Beləliklə, bütün bunlar, ilk növbədə, dialoq mühitinin əsaslı təməllərə söykənməsi üçün çox əhəmiyyətli hadisə kimi qiymətləndirilə bilər. Sonuncu səfərdə isə 40-dan çox siyasi partiyanın 50-yə yaxın nümayəndəsi təmsil olunurdu. Bununla yanaşı, bizimlə yol yoldaşlığı edənlər sırasında politoloqlar, tanınmış siyasi-ictimai şəxslər də var idi.

Cəbrayıldə əsən zəfər rüzgarı

Yay ayı olmasına baxmayaraq bu yerlərdə zəfər rüzgarı əsirdi və bir daha şahidi olursan ki, azad olunmuş torpaqlarımızın ayrıca, məxsusi özəllikləri vardır. Qeyd edim ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə sürətli bərpa və inşaat işləri aparılır və paralel olaraq işğal dövründə Ermənistan tərəfinin basdırdığı minalanmış ərazilər hələ də təmizlənməkdə davam edir.

Belə ki, qarşı tərəf mina xəritələrini təqdim etsələr də onların əksəriyyəti səlis və düzgün xəritələr deyillər. Bu baxımdan, minaların təmizlənməsi prosesində də sürətli, gecə və gündüz işlər aparılmaqdadır. Səfər zamanı iştirakçılara Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) tərəfindən aparılan minatəmizləmə fəaliyyəti barədə geniş məlumat verildi. Həmçinin bizə düşmən tərəfindən basdırılmış minaların zərərsizləşdirilməsi prosesini izləmək imkanı da yaradıldı.

Səfərin iştirakçıları olaraq biz, eyni zamanda, sahələrdə aparılan minatəmizləmə əməliyyatlarında mexaniki minatəmizləmə maşınlarının, minaaxtaran itlərin təmizləmə proseslərini də izlədik. Prosesi izlədiyimiz zaman Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev rəsmi İrəvanın spekulasiya məqsədləri barədə məlumatlar verdi, beynəlxalq ictimaiyyətin həmin məsələlərlə bağlı məlumatlandırılması prosesində siyasi partiyaların da aktivlik göstərmələrinin vacibliyindən danışdı. Belə ki, Ermənistan tərəfi ərazilərin minalardan təmizlənməsini istəmir, eyni zamanda, sözügedən təhlükənin regionda mövcud olmasında da öz maraqlarını gizlətmir. Ona görə də İrəvanın siyasi "çiling-ağac" oyununa son qoyulması üçün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar da fəallıqlarını artırmalı, müvafiq beynəlxalq təşkilatlara bu qanunsuzluqlar barədə məlumatlar verməli, bəyanatlar səsləndirməlidirlər.

Böyük Qayıdışın ilk ünvanı - Zəngilanın "ağıllı kəndi" Ağal!

Qısa müddətdə nəhəng işlərin ərşəyə gətirilməsi həqiqətən də Azərbaycan dövlətinin gücünün, qüdrətinin bariz göstəricisidir. Biz Zəngilana səfər etdik və orada "ağıllı kənd" kimi tarixə yazılan Ağalı kəndinə baş çəkdik. Gördüklərimiz isə bizi hədsiz dərəcədə heyrləndirdi.

Belə ki, 2021-ci ilin aprel ayında işğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunda Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin iştirakı ilə ilk "ağıllı kənd" layihəsinin təməli qoyuldu. Ağalı kəndində icra olunan layihədə Türkiyə, İsrail, İtaliya və Çinin qabaqcıl şirkətləri də iştirak edirlər. Kəndin əsası qoyularkən ölkə rəhbərimiz İlham Əliyev ilk gündən azad olunmuş ərazilərin bərpası ilə bağlı qarşıya qoyduğu vəzifələri açıqladı və bəyan etdi ki, erməni işğalçıları tərəfindən dağıdılmış şəhər və kəndlərimiz ən müasir texnologiyalara əsaslanan "Ağıllı kənd", "Ağıllı şəhər" konsepsiyaları əsasında bərpa olunacaq. Artıq bu vədlər də yerinə yetirilir

və o da əbəs deyil ki, 2021-ci il aprel 26-ı Böyük Qayıdışın başladığı günü kimi qiymətləndirilir.

Məlumat üçün qeyd edim ki, "Ağıllı kənd" pilot layihəsi 5 istiqamət üzrə icra edilir. Onlar yaşayış, istehsal, sosial xidmətlər, "ağıllı kənd təsərrüfatı" və alternativ enerji sahələridir. Bu baxımdan, həmin ərazilərdə əvvəlcə onlarla fərdi evlərin tikintisinə başlanılıb və bu gün onlar artıq öz sahiblərini gözləyirlər. Evlər isə əsasən bir və iki mərtəbələrdən ibarətdirlər, eləcə də bu yaşayış ünvanları öz sahiblərinə təqdim olunarkən ailələrin say tərkibinə uyğun qaydada bölgülər aparılacaq.

Lakin biz evlərlə tanış olarkən bir daha əmin olduq ki, Azərbaycan dövləti 30 ilə yaxın öz doğma yurd-yuvalarının nisgillikləri ilə alışıb-yanan, həsrət çəkən insanlarımız üçün necə rahat və komfortlu şəraitlər yaradıb. Eyni zamanda, həmin kəndlərdə ən müasir standartlara uyğun məktəb, bağça, poliklinika, poçt və elektron idarəetmə mərkəzləri inşa olunur. Habelə Zəngilanda turizm infrastrukturunu formalaşdırılır, həmçinin, oradakı yaşayış evləri, sosial obyektlər, inzibati və ictimai işə binaları, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı və istehsalı prosesi alternativ enerji mənbələri hesabına təmin ediləcək. Nəzərə alsaq ki, Zəngilan həm də iqtisadi region olaraq Şərqi Zəngəzurun giriş qapısıdır, bu

zaman oranın yaxın illərdə necə nəhəng lojistika mərkəzinə çevriləcəyini də qeyd edə bilərik.

Bu arada onu da xatırladı ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva cari ilin 27 may tarixində Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "ağıllı kənd" layihəsinin birinci mərhələsi üzrə açılış mərasimində iştirak etdilər. Artıq bu kənd öz sakinlərini qarşılamağa hazırlaşır - Zəngilana yeni nəfəs, yeni həyat gəlir!

Yeri gəlmişkən, daha bir maraqlı nüansı da xatırladı ki, Zəngilanın Ağalı kəndi ölkəmizdə ilk "ağıllı kənd" kimi tarixə düşməsi ilə yanaşı, Qarabağımızın qəlbi hesab edilən Ağdam şəhəri ilk "ağıllı şəhər" olaraq tarixə düşəcək! Və əlbəttə ki, bütün bunların reallaşdırılmasında dayanan əsas güc, əsas qüvvə Prezident İlham Əliyev qətiyyəti, siyasi iradəsi və pragmatik idarəçiliyidir. Çünki ölkə başçımız bütün çıxışlarında soydaşlarımızın 30 ilə yaxın dövrdə bütün çətinliklərini önə çəkərək onlar üçün ən yüksək şəraitin yaradılmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyub. O cümlədən, işlərin daimi nəzarətdə saxlanılması üçün həmin ərazilərdə Prezidentin şəxsi nümayəndəliyinin fəaliyyəti də təmin edilib. Dövlətimizin başçısı bu il mayın 4-də Vahid Hacıyevi Prezidentin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Zəngilan rayonunda xüsusi nümayəndəsi təyin olunması ilə əlaqədar videoformatda qəbul edərək vurğulayıb ki, Ağalı kəndinin təmsalında hər bir Azərbaycan vətəndaşı və ümumiyyətlə, hər bir insan bu planları görə bilər: "Biz azad edilmiş torpaqları necə görmək istəyirik? Biz insanlara, oraya qayıdacaq insanlara hansı şəraiti yaratmaq istəyirik? Hər kəs görəəcək ki, işlərimiz planlı və sistemli şəkildə aparılacaq, bütün amillər nəzərə alınacaq - təhlükəsizlik, rahatlıq, rifah, məşğulluq və gələcək inkişaf."

"Baş plandan kənar bir dəne də daş daş üstə qoyulmamalıdır, bir dəne də qanunsuz tikili olmamalıdır. Yəni, biz nümunəvi bir yaşayış məkanını yaradıq. Həm Azərbaycan üçün, həm dünya üçün nümunəvi bir təcrübə

tikililər və s. olmayacaq.

Artıq bölgədə Qafqazın yeni "İpək yolu" ərşəyə gətirilir və bu yolun sahibi məhz Azərbaycandır!

Qeyd edim ki, Zəngilan rayonuna səfərimiz zamanı biz Ağalı kəndində "Gillmed" tiş fabriki, Ailə Sağlamlıq Mərkəzi (tibb məntəqəsi), uşaq bağçası, kənd orta məktəbi və bir sıra başqa obyektlərlə də tanış olduq, onların yaxın gələcəkdə həyata keçiriləcəkləri iş və fəaliyyətlərinin hansı üsullarla idarə ediləcəyi xüsusiyyətləri ilə də maraqlandıq. Onu da qeyd edək ki, bu il Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının da istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. 2021-ci il Qarabağın dünyaya açılan hava qapısının - Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birlikdə qardaş Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da iştirak etdi. Həmin səfər zamanı diqqətçəkən və Zəngilanın gələcək inkişafına öz töhfəsini verəcək mühüm hadisəni də qeyd etmək vacibdir. Belə ki, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışından sonra Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "ağıllı kənd" layihəsi çərçivəsində görülən işlərlə tanış olduqdan sonra iki qardaş ölkənin birgə investisiya layihəsi olan "Dost Aqropark"ın təməlini qoydular. Bütün bunlar isə Azərbaycanın və Türkiyənin kənd təsərrüfatının inkişafına, heyvandarlığına, bitkililik və əkinçiliyinə həmçinin qida təhlükəsizliyinə öz böyük töhfələrini verəcək, xərçə bazarlara çıxış imkanlarını maksimum qaydada təmin edəcək. Səfər zamanı Bəsitçay Dövlət Təbiət Qoruğunu da ziyarət etdik, həmçinin Həkəri çayına balıq buraxılma mərasiminin iştirakçısı olduq.

Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanına gəlincə isə burada əsas diqqət bir neçə aspektlərə bölünür. Uzunluğu 124 kilometr olacaq Zəngilan-Horadiz avtomobil yolu, eləcə də Horadiz-Zəngilan-Ağbend beynəlxalq dəmir yolu haqqında da məlumat verildi.

Zəngilan rayonunun ərazisindən keçən həm dəmir yolu, həm avtomobil yolu nəinki Azərbaycanın əsas hissəsini Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirəcək, eyni zamanda, beynəlxalq yükdaşımalara üçün yeni beynəlxalq bir yol olacaq. Hətta belə desək, artıq bölgədə Qafqazın yeni "İpək yolu" ərşəyə gətirilir və bu yolun sahibi, məhz Azərbaycandır!

Zəngilanın turizm potensialı ölçüyəgəlməz dərəcədə böyükdür

Prezident İlham Əliyev Zəngilanın turizm potensialının yüksək olması barədə fikirlərini vurğulayarkən deyib: "Zəngilan rayonunun turizm potensialı, əlbəttə ki, digər rayonlarda yaradılacaq turizm imkanları ilə də uzlaşdırılmalıdır. İndi Zəngilan, Qubadlı, Laçın yolu ilə Şuşa şəhərinə də məsafə çox qısa olacaq, çox rahat olacaq. Yəni, Zəngilan rayonunun turizm imkanları dərinlən təhlil edilməlidir, təxirəsalınmaz işlərə biz dərhal başlamalıyıq."

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, Zəngilanın turizm potensialı yaxın gələcəkdə böyük imkanlar bəxş etmək gücündədir. Səfər çərçivəsində Zəngilanın turizm potensialı ilə də tanış olarkən bir daha əmin olduq ki, göz oxşayan meşələri, uca dağları, saf bulaqları, axar çayları və beynəlxalq hava limanı, dəmir yolu, avtomobil yolları bu ərazidə turizmin inkişaf perspektivlərinə böyük töhfələrini verəcəkdir. Ümumiyyətlə, Zəngilanda istirahət zonaları yaradılacaq və kənd turizmi inkişaf etdiriləcək. Bir sözlə, həyata keçirilən yeni infrastruktur layihələri həm də Zəngilana geri dönəcək insanlarımız üçün məşğulluq və gəlir mənbəyi rolunu oynayacaq.

Beləliklə, bu səfərimiz həyatımıza özəl sevinc və qürur hissləri bəxş etdi. Deyilənə görə, yollar insanları daha da yaxınlaşdırır və mən öz şəxsimdə bu həqiqəti bir daha gördüm. Bakıdan Cəbrayla, oradan isə Zəngilana səfərimiz zamanı səmimi hisslər bir maraq üzərində cəmləşdi - dialoq, qarşılıqlı anlaşma və əlbəttə ki, Vətən sevgisi. Bu yol bizim hamarlıq yolumuza çevrildi və qarşıda birgə keçiləcək bir çox zəfər yollarımız, yoldaşlıq yollarımız isə bizi gözləyir...

Bakı-Cəbrayıl-Zəngilan-Bakı

ATƏT-in Minsk qrupu (əvvəlki adı ATƏM-in Minsk qrupu) vaxtilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ATƏT-in prinsipləri əsasında sülh yolu ilə həlli üçün yaradılmış qurum idi. Qrupun tarixi ATƏM-in Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 1992-ci ilin 24 martında Helsinkidə keçirilmiş görüşündən başlayır. Belə ki, həmin görüşdə Dağlıq Qarabağda vəziyyət müzakirə olunmuş, ATƏM-in Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsinə dair Minsk konfransının çağırılması haqqında qərar qəbul edilmişdi. 1994-cü il dekabrın 5-6-da ATƏM-in Budapeştdə keçirilən Zirvə toplantısında həmsədrlik institutu təsis edilmişdir.

Minsk konfransına iki həmsədrin təyin olunması və Minsk qrupunun iclaslarının onların birgə həmsədrliyi ilə keçiriləcəyi barədə qərar qəbul edilmişdir. Minsk prosesinin həmsədrlik institutu təsis olunarkən, ona əvvəlcə Finlandiya ilə

də çəkinmədilər. BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul etsə də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindən çıxarılma mexanizmi heç cür işə salınmadı. Və nəhayət 27 sentyabr 2020-ci ildə Azərbaycan 44 günlük savaş

Qarabağın köhnə qaydada müzakirəsi: Rusiya və ABŞ bir-birini ittiham edir

Rusiya, daha sonra isə 1995-1996-cı illər ərzində İsveç və Rusiya başçılıq etmişdir. 1 yanvar 1997-ci ildən ATƏT-in Minsk prosesinə həmsədrlər qismində ABŞ, Rusiya və Fransa başçılıq ediblər.

Qurumun yaranma tarixindən də görünür ki, 30 ildən bir qədər artıq müddət ərzində 12 ölkənin üzvü olduğu, 1997-ci ildən isə dünyanın 3 hegemon dövlətinin həmsədrlik etdiyi Minsk qrupu ölü doğulduğu kimi öz funksiyasını ölü kimi də başa vurdu. Minsk qrupu 26 il guya Azərbaycanla Ermənistan arasında baş vermiş münaqişədə kimin haqlı olduğunu üzə çıxarmağa çalışdı. Dünyada misli görünməmiş axmaq ideyalarla gündəmə gələn, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşadıklarına görə ermənilərin öz müqəddəratını təyinetmə hüquqlarını tanımaq kimi sərəmsəm fikirlərlə yüklənən həmsədrlər Azərbaycandan məhz bu ərazilərin Ermənistanla verilməsini tələb edirdilər. BMT-də bütün dövlətlər tərəfindən qəbul edilmiş ərazi bütövlüyü prinsipləri nədənsə həmsədrlərin yadına da düşmürdü. İkili standartların əsas məqsədi də dünyanın gözü-nün içinə baxa-baxa öz xristian qardaşlarının "haqqı"nı müdafiə etmək idi. Azərbaycan 28 il Minsk qrupunun araçılığı, təşkilatçılığı ilə Ermənistanla Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə, danışıqlar vasitəsilə həll etməyə çalışdı. 28 il əvvəl ermənilər hansı iddiada idilərse, müharibə başlanana qədər də öz istəklərindən bir addım da geri durmadılar. Azərbaycan məhz Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə Ermənistanın yadına beynəlxalq qanunları salsada da, dəfələrlə bu qurumda təmsil olunan dövlətlərin rəhbərlərinə biz məxsus ərazilərinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsi ilə bağlı faktlar təqdim etsə də, tarixdə baş verənləri xatırlatsa da heç bir beynəlxalq təşkilat öz öhdəliyini yerinə yetirmək istəmədi. Ən yaxşı halda "gədin Ermənistanla razılığa gəlin" deyərək "ağıllı" məsləhətlər verməkdən

dan sonra ərazilərini işğalçılardan təmizlədi. Bununla da avtonom olaraq Minsk qrupunun fəaliyyətinə son qoyuldu. Onun bundan sonrakı "əziyyət"inə ehtiyac qalmadı. Üstəlik də 8 aprel 2022-ci ildə Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Ermənistanın xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Ararat Mirzoyanla birgə keçirdiyi mətbuat konfransında ATƏT-in Minsk qrupunun ləğv edildiyini deyib. Bu fikirləri rusiyalı nazir Bakıda Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla keçirdiyi mətbuat konfransında bir daha təkrarlayıb. Amma...

ABŞ Dövlət Departamenti Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Qarabağ məsələsi ilə bağlı son fikirləri ilə tamamilə ziddiyyət təşkil edən bəyanat yayıb. Rusiyalı nazirin sözlərinə görə, amerikalılar və fransızlar ATƏT-in Minsk qrupu formatında əməkdaşlığı davam etdirməkdən imtina ediblər. Vaşinqtonda isə onlar Rusiya nümayəndəsini növbəti görüşə dəvət etdiklərini, lakin rədd cavabı aldıklarını bildirdilər. Minsk Qrupunun bu gün kifayət qədər ehtimal olunan son iflası onu xilas etmək üçün hər şey edən İrəvanı hədsiz dərəcədə qıcıqlandırır, Bakı isə sevindirir. Çünki bu qurum öz missiyasını yerinə yetirə bilməyib və bunu unutmamalıdır.

ABŞ Dövlət Departamentinin Avropa və Avrasiya Məsələləri üzrə Bürosu çərşənbə axşamı axşam saatlarında Twitter-də sürpriz bəyanatla çıxış edib: "ATƏT-in Minsk qrupunun amerikalı həmsədri bu gün həmkarları ilə Dağlıq Qarabağın gələcəyini müzakirə etmək üçün danışıq. Təəssüf ki, rusiyalı həmsədr İqor Xovayev dəvəti qəbul etmədi. Biz Minsk qrupunun işini davam etdirməyi səbirsizliklə gözləyirik".

Bu sözlər Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun son bəyanatı ilə tamamilə ziddiyyət təşkil edir. O, Bakıda azərbaycanlı həmkarı Ceyhun Bayramovla danışıqlardan sonra deyib: "Biz prinsip eti-

barı ilə Minsk Qrupunu elə müzakirə etməmişik, çünki o, amerikalı və fransalı iştirakçıların təşəbbüsü ilə fəaliyyətini dayandırıb. Yeni proseslərin əsasını isə Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli bəyanatları təşkil edir".

Onu da xatırladaq ki, təxminən iki həftə əvvəl ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Karen Donfrid həm Bakıda, həm də İrəvanda olub. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan onunla görüşdə həmsədr ölkə kimi ABŞ-in əsas rolunu vurğulayaraq, "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində hərtərəfli həllinin vacibliyi"ni bəyan edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də öz növbəsində xanım Donfridin səfəri fonunda Qlobal Bakı Forumunun açılışında çıxış edərək bu formatı sətir şəkildə tənqid edib: "ATƏT-in Minsk qrupu 1992-ci ildə təsis edilib. Lakin faktiki olaraq onun fəaliyyəti sıfırla nəticələnib. Təəssür edin ki, ATƏT-dən mandat almış bu qrup 28 il ərzində heç bir nəticə əldə etməyib. Azərbaycan Qarabağ münaqişəsinin həll etdikdən sonra Minsk qrupunun fəaliyyətinə artıq ehtiyac yoxdur. Hesab edərik ki, hər kəs bunu anlayır. Xüsusilə Rusiya-Ukrayna müharibəsindən sonra aydındır ki, Minsk qrupunun üç həmsədr ölkəsi bir araya gələ bilməz və biz bununla bağlı artıq mesajlar almışıq - bu qrupun həmsədrlik institutu fəaliyyət göstərməyəcək".

Çərşənbə axşamı Moskva və Vaşinqton arasında bəyanat mübadiləsindən sonra Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti bu mövqeyi təsdiqləyib. Sülhə nail olmaq üçün İrəvan "səmərəliliyi" həmişə aşağı olan və üzvlərinin indi onun mümkünsüzlüyünü açıq şəkildə etiraf etdiyi formatın reanimasiyasına vaxt itirmək əvəzinə, siyasi iradə nümayiş etdirməli və sülhə doğru konkret addımlar atmalıdır".

Karen Donfried özü də "Azad-

lıq" radiosunun erməni redaksiyasına danışarkən İrəvanın bu məsələdə mövqeyi ilə mahiyyətə razılaşıb. O, iyunun 20-də deyib: "ABŞ bir daha deyir ki, biz Minsk qrupunun həmsədrləri çərçivəsində prosesə dəstəkləyirik. Sülhü təşviq etməyə çalışdığımız müxtəlif formatların olması son dərəcə vacibdir".

Rusiyanın iştirakının onu narahat edib-etmədiyinə aydınlıq gətirən suala xanım Donfrid mənfə cavab verib. "Rusiya Minsk qrupunun həmsədridir. Fransa, ABŞ və Rusiya bu formatda işləməyə davam edəcəklər", - deyərək, əminliklə bildirib.

Nikol Paşinyan Sergey Lavrovun sözlərindən çox Karen Donfridin açıqlamasını bəyəndiyini gizlətməyib: "Rusiya xarici işlər nazirinin bəyanatını, əlbəttə, media düzgün çatdırıbsa, yumşaq desək, qəribədir. Rusiyanın xarici işlər naziri Rusiya Prezidentinin səlahiyyətləri altında fəaliyyət göstərir. 2022-ci il aprelin 19-da mən Rusiyada rəsmi səfərdə oldum, burada Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə görüşdən sonra biz birgə bəyanat qəbul etdik və orada beynəlxalq mandata sahib olan sədrlik institutu ATƏT-in Minsk qrupunun potensialından və təcrübəsindən istifadənin vacibliyini bildirdik".

"Bakı faktiki olaraq Dağlıq Qarabağın statusunu müzakirə etməkdən imtina etdiyi bir şəraitdə Minsk qrupu mahiyyət etibarilə bu məsələnin müzakirə oluna biləcəyi yeganə format olaraq qalır", - erməni politoloq David Arutyunov "Kommerçant"a Minsk qrupunun İrəvan üçün saxlanması vacibliyini izah edib. Əlbəttə, həmsədrlik formatı erməni tərəfi üçün faydalıdır, çünki bu, vasitəçilər arasında manevr etməyə imkan verir. Minsk qrupunun işinə xitam verilməyi təqdirdə Moskva və Brüssel vasitəçiliyi ilə iki aktiv üçtərəfli format qalacaq. Hər iki format çərçivəsində kommunikasiyaların açılması, sərhədin dəqiqləşdirilməsi, İrəvanla Bakı arasında münasibətlərin normalaşdırılması

rilmasını prioritet adlandırmaq olar, Qarabağın statusunu isə, yox".

Ermənistanda isə düşüncələr ki, İrəvanın Minsk qrupunu gündəmdə saxlamaqdan başqa çarəsi yoxdur. Baxmayaraq ki, özünün də etiraf etdiyi kimi, bu səylərin effektiv olacağı ehtimalı azdır. Qərblə təmasları gücləndirmək də Ermənistan üçün arzu olunan nəticəni verməyəcək. Qərbin Bakı ilə münasibətləri çətin ki, pisləşsin, xüsusən də Ukrayna münaqişəsi kontekstində Azərbaycanın Aİ-nin enerji təchizatı məsələsində rolu artdığı bir vaxtda.

"Vaşinqtonun bəyanatı çox qəribədir" deyən azərbaycanlı politoloq İlqar Vəlizadə xarici mətbuata açıqlamasında bildirib ki, Vaşinqton Bakının mövqeyini bilir və əgər Azərbaycan tərəfini qıcıqlandırmaq qərarına gəlsə, bu, heç bir müsbət nəticəyə gətirib çıxarmayacaq. ABŞ öz təşəbbüslərinin legitimliyini artırmağa çalışır və İrəvan da bundan istifadə edir".

Bəli, ATƏT-in Minsk qrupunu diriltməyə çalışanlar var. Rusiya isə Cənubi Qafqazda əvvəlkindən daha yaxşı mövqeyə təbqasına yiyələnib. Ukrayna müharibəsindən istifadə edən Rusiya həmsədrlik institutu vasitəsilə Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlləmək kimi imitasiya yaranan, əslində Rusiyanı bölgədən çıxarılmasına hesablanmış Qərbin oyunlarını poza bilib, hələlik. Amma Avropa İttifaqının Rusiya ilə ortaq olması da, eyni məsələni fərqli platformalarda həll etmək missiyasına başlaması Moskvanı iki yol ayrıcında qoyur. Əgər Rusiya əvvəlki Ermənistanı dəstəkləyib Azərbaycana qarşı oyunlar qursa regionu birdəfəlik itirə bilər. Yox, əgər 2020-ci ilin 9 noyabr üçtərəfli bəyanatın müddəalarına əməl edərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləmək siyasətini davam etdirsə, əməllərində səmimi olduğunu sübut edərsə adekvat münasibətlə də qarşılaşa bilər. Əks təqdirdə...

V.VƏLİYEV

Ordu quruculuğu ilə bağlı işlər planlı şəkildə və sürətlə gedir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 26 iyun 2022-ci il tarixində Göygöl, Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfər edib. Cənab Prezident səfər çərçivəsində bir çox infrastruktur layihələrinin icrası ilə tanış olmuş, Kəlbəcər rayonunda yeni tikilmiş "Kəlbəcər-1" Kiçik Su Elektrik Stansiyasının və Müdafiə Nazirliyinin "N" saylı hərbi hissəsinin açılışlarında iştirak edib, Kəlbəcər İşğal və Zəfər muzeyləri kompleksinin, Kəlbəcər Rəqəmsal İdrəetmə Mərkəzinin, Su istehsalı zavodunun və İstisu sanatoriyasının təməlini qoyub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev 26 iyun tarixində Silahlı Qüvvələr günündə Kəlbəcər rayonu-na səfəri çərçivəsində komando hərbi hissəsinə döyüş bayrağının verilməsinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə iştirak etmişdir. Bu tədbirin rəmzi mənası vardır. Dövlətimizin başçısı Silahlı Qüvvələr günü Ordu ilə birlikdə olmuşdur. Cənab Prezident təntənəli mərasimdə çıxış etmişdir. Dövlətimizin başçısı öz çıxışında bir çox məsələlərə münasibət bildirmiş və mühüm mesajlar vermişdir. Qeyd olunmuşdur ki, "Altı ay bundan əvvəl, dekabrın 24-də birinci komando hərbi hissəsi azad edilmiş Hadruda istifadəyə verilmişdir. Bu gün Kəlbəcərdə yeni yaradılmış komando qüvvələrinin hərbi hissəsini açıırıq. Bu, onu göstərir ki, ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra ordu quruculuğu prosesi sürətlə gedir və komando qüvvələri bütün digər silahlı birləşmələrlə bərabər ölkə qarşısında duran bütün vəzifələri yerinə yetirmək, ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək və sərhədlərimizi qorumaq üçün bütün imkanlara malikdir"

Rauf Əliyev, Milli Məclisin deputatı

Cənab Prezidentin çıxışında qeyd olunmuşdur ki, bu gün dünyada güc amili ön plandadır. Beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri işləmir, beynəlxalq təşkilatlar faktiki olaraq fəaliyyətlərini formal şəkildə davam etdirir. Bu nöqtəyi-nəzərdən cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə Ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirilən tədbirlər, ordunun müasir silahlarla təmin edilməsi, müdafiə sənayesinin inkişaf etdirilməsi böyük əhəmiyyət daşıyır. Bundan sonra da Ordumuzun inkişafı üçün ciddi addımlar atılacaq. Bu gün Azərbaycan Ordusu daha güclüdür- həm təchizat nöqtəyi-nəzərdən, həm də döyüş qabiliyyəti nöqtəyi-nəzərdən. Bildirilmişdir ki, əgər Ermənistan sərhədlərin müəyyən edilməsi işində yenə də öz köhnə taktikasına qapılsa, vaxt uzatmağa çalışsa, nəticədə özü peşman olacaq. Qeyd olunmuşdur ki, "Dəmir yumruq" yerindədir, bunu heç kim unutmasın. Vətən müharibəsində Ermənistanı məğlub etməyimiz onlar üçün dərs olmalıdır.

Azərbaycan xalqı istəyir ki, müharibə nəticəsində yaranmış reallıqlar hamı tərəfindən qəbul edilsin. Dünyanın aparıcı qüvvələri müharibədən sonrakı reallıqları artıq qəbul ediblər və öz fəaliyyətlərini bu reallıqlar əsasında qururlar. Ermənistan da bu reallığı qəbul etməlidir.

Müharibədən sonra biz artıq qalib insanlar kimi yaşayırıq. Bütün dünya azərbaycanlıları yaqadlıqları yerlərdə başlarını dik tutub qalib xalqın nümayəndələri kimi yaşayırlar. Biz tarix qarşısında, əcdadlarımızın ruhu qarşısında və gələcək nəsillər qarşısında tarixi missiyanı icra etdik. Bu tarixi qələbə daim bizim tariximizdə olacaq. Biz daim bu tarixi Qələbə ilə fəxr edəcəyik.

Cənab Prezident İlham Əliyev çıxışını bu sözlərlə bitirmişdir: "Biz bütün dünyaya sübut etmişik ki, biz böyük xalqıq. Qarabağ hər zaman Azərbaycan torpağı olub-işğal dövründə də, müharibə dövründə də, müharibədən sonra da və bu gün də. Qarabağ Azərbaycandır!"

İlham və Fərizə hekayəti

Sevgi hissi vətənə, anaya olan ülvü duyğulardan boy atır. Bu müqəddəs məfhum insanın daxili dünyasından güc alaraq bəşəriləşir, milyonlarla insanın öz ifadəsinin təsdiqinə çevrilir. Sevgidən yaranan dünya insanların üzünə sevgi qapılarını açır. Vətənə sevgi olmadan kimisə sevmək, ona məhəbbətlə yanaşmaq qeyri-mümkündür. Çünki torpaqlarımızın nəfəsini, ətrini duyduqca insan sanki ülviləşir, dünyada güclü olduğunu anlayır və ilahi bir güc onun vücuduna hakim olur. Vətəni sevmək, onun üçün ölmək və yaşamaq hissindən böyük bir dəyər insana hakim ola bilməz.

Necə ki, vətənpərvərlik ruhu ilə boy atmış gənclərimiz vətənin müdafiəsində duraraq, haqq savaşına qalxaraq, işğal altında olan torpaqlarımızı azad etdilər. Şəhidlik zirvəsinə yüksələn vətən övladları Vətən qarşısında ən müqəddəs borclarını vermiş oldular. Şəhidlik zivəsinə ucalmış 20 Yanvar şəhidi İlham Əjdər oğlu Allahverdiyev kimi. Bu gün xalqımız İlham və Fərizə Allahverdiyevlərin 20 Yanvarda şəhid olmuş azərbaycanlı ailə cüt-lüyünün toy gününü Sevgililər günü kimi qeyd edir. Azərbaycan həyatında baş verən bu hadisə xalqın adət və ənənələrini, milli dəyərlərini, milli qürurunu yaşadan bir gün olaraq tarixiləşdi.

SEVGİNİN, SƏDAQƏTİN VƏ CƏSARƏTİN GÖSTƏRİCİSİ

2003-cü ildən etibarən, bu gün 30 iyun Sevgililər Günü kimi ölkəmizdə qeyd olunur. Bu günün tarixi 1990-cı il yanvarın 20-də şəhid olan İlham və onun yoxluğuna dözə bilməyib intihar edən Fərizənin toy günü ilə bağlı olan amildir. İlhamın yoxluğuna dözə bilməyərək özünə qəsd edən həyat yoldaşı Fərizənin toy gününün tarixçəsidir. Bu, sevginin, sədaqətin, cəsarətin göstəricisi sayılır və bütün sevgililərə əbədi örnek ola biləcək İlham və Fərizənin toy günü-30 iyun tarixi Azərbaycanda Sevgililər Günü kimi keçirilir. Sevgililər Günü milli dəyərləri inkişaf etdirmək, qəhrəmanlıq tariximiz, sevgi kimi müqəddəs bir hissi özündə ehtiva edir. Məlumdur ki, uzun illər 14 fevral tarixi "Sevgililər Günü" kimi qeyd olunurdu. Sevgililər Günü'nün başlanğıc tarixi qədim Roma İmperiyasının dövrünə təsadüf edir. Miladdan sonra ilk əsrlərdən bəri hər il fevral ayının 14-də qeyd olunan Sevgililər Günü'nün başlanğıcı ilə əlaqədar olaraq o gündən günümüze qədər gəlmiş müxtəlif əfsanə və hekayələr var. Amma bu hekayələri üstələyən xalqın həqiqəti bayramı sevgililər gününün tarixində dəyişiklik yaratdı. Təkcə tarixində yox, məzmununda, ideyasındakı fərqlilik başqa məcra aldı. 20 yanvar faciəsinin qurbanı olmuş İlham və Fərizənin toy gününü 30 iyun tarixi Azərbaycanda Sevgilər Günü kimi qeyd olunması ideyası birmənalı qarşılandı. Bunun əhəmiyyəti onunla bağlıdır ki, yetişən nəsil öz tarixi ilə bağlı həqiqətləri hər zaman xatırlaya biləcək, bu günün tarixini araşdıran

kəslərə Azərbaycanda baş verən hadisələr, İlham və Fərizənin fədakarlığı, Azərbaycan qadınının dəyanəti tam şəkildə aydın olacaq. İki gəncin ölümünə səbəb olan amil - rus imperiyasının Azərbaycan xalqına qarşı yürütdüyü qanlı siyasət neçə-neçə insan taleyini alt-üst etdiyi kimi, azadlıq eşqi ilə yaşayan ilhamların, fərizələrin də həyatına son nöqtəni həkk etdi.

30 İYUNDA ÇALINAN "VAĞZALI"

Xatırladaq ki, İlham Allahverdiyev 1962-ci ildə Ağdamda anadan olub. Əvvəlcə oradakı 1 sayılı, sonradan Bakıdakı 54 sayılı orta məktəbdə təhsil alıb. Uşaqlığının bir hissəsini Ağdamda - nənəsinin yanında keçirib. Sonra hərbi xidmətə gedib. Xidmətini başa vurandan sonra Bakıya qayıdan İlham Gəmi Təmiri Zavodunda işləməyə başlayıb. Hazırda həmin zavod İlham Allahverdiyevin adını daşıyır. 1989-cu ilin 30 iyununda da "Vağzal" sədalrı altında Fərizə İlhamgilə gəlin köçüb. 1990-cı ilin yanvarında İlhamla Fərizə ailələrindən ayrı yaşamaq qərarına gəlirlər. Amma yanvarın 19-da İlham Fərizəni yaşadlıqları evdən götürüb, anasıgilin yanına aparır. Fərizənin təhlükəsizliyinə əmin olandan sonra İlham əynini geyinib evdən çıxır. Bu tarix Azərbaycan xalqına, xüsusilə, gənclərə, tələbələrə daha da sirayət edir. 30 iyun təkcə iki gəncin bir-birini sevdidi, həmçinin iki gəncin şəhid taleyi də deyil. 30 iyun bir millətin yaşadığı tarixdir. Yəni 20 yanvar hadisələri baş verməseydi, 30 iyun bayram gününə çevrilməzdi. Bu, böyük sevgilərin, mübariz insanların düşüncəsini, məqsədini gerçəkləşdirən tarixdir. Bu tarixi gün özündə çox məqamları birləşdirir.

ŞƏHİDLƏR XİYABANINDA SEVGİNİN ƏN MÖHTƏŞƏM ABİDƏSİ

İlhamla Fərizə nümunəsi bir məktəb yaratdı. Ən böyük əxlaqi, milli dəyərlər bu günün altında özünü göstərir. Bu tarixi gün çox şeylər üzərində qalibiyyətdir. Neçə-neçə Valentinlər Azərbaycanın İlham və Fərizəsi ilə müqayisə oluna bilməz. Azərbaycana xarici təcavüz olanda gecə yatmayaraq düşmənin qarşısına əliyalın çıxan igid bir oğulun vətənpərvərliyidir bu. İlhamın sevgisi uğrunda heç nəyi göz önünə

almayan "Mən sənəz yaşaya bilməyəcəm. İlham, mən sənə arxanə mütəq gələcəm", - deyən Fərizənin ismətidir, mərdliyi, dəyanətidir, vəfasıdır, 20 yaşlı qızın cəsarətidir. İlhamla Fərizə Azərbaycan xalqının tarixində elə hadisədir ki, o, dünya xalqlarının heç birinin tarixində yoxdur. 1989-cu il iyun ayının 11-də Fərizənin, iyunun 30-da isə İlhamın toyu olub. Beləcə, bir-birinə qovuşan gənclər 6 ay birgə xoşbəxt tale yaşayıblar. Necə dəyərlər, düşmənin atəşi Bakıda açılana qədər. 1990-cı il 19-dan 20 yanvara keçən gecə baş verən hadisədə düşmənin hücumu qarşısına çıxan er oğullar içərisində İlham da var idi və şəhid olanların içərisində onun da adı oldu. Narahat yaşayan Fərizə son saatlarını yaşayır. Fərizə elə bil başqa dünyada idi. Heç kimi gözü görmürdü. İlhamın "Şəhidlər Xiyabanı"nda basdıracağını eşidən kimi, qərarını qətiləşdirir. İlham Xırdaləndəki məzardan çıxarılan gün, səhət saat 5-6 radələrində qatı sirkə turşusu içib özünü öldürür. İlhamla bir məzarda dəfn olunmaq, onu yalnız qoyunmaq istəyi idi bu. Budur, sevgi şəhidlər xiyabanında tariximizin ən möhtəşəm abidəsinə yaratdı. Artıq tariximizin ən şanlı və möhtəşəm məkanıdır, bura. Əbədi yuva salıblar bu məkanda. Zirvədə, ucalıqda yaşayırlar. Hər kəsin ziyarət məkanına çevrilən yerdə hər zaman İlham və Fərizə hekayəti danışılır. Tanrı ömrünü əsrlərə həkk edən bir ömrə sahib oldular. Belə insanların təmsalında cəmiyyətə vətəndaşlar yetişdirilir. Düşmənin gülləsinə sinəsini gərən, sevgisi üçün fədakarlıq göstərən və düşmənin kin və hiyləsinə açıq etirazını bildiren bu gənclər örnek olaraq məhəbbətlə xatırlanır. Elə Sevgililər Günü də onların ruhuna ehtiram olaraq qeyd edilir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Müəllim kimə deyirik?

**Müsbət oluruq biz,
Səhv düşəndə yerimiz.**

Ağıl və elm kimi dünyaya məxsus olan açarın milyonlarla insanlara əxzində, məhz müəllim qüdrəti, müəllim əməyi əvəzsiz və sonsuzdur. Bəşəriyyət formalaşdığı bir zamanda müəllimə olan münasibət fərqli məcrada özünü göstərə bilmişdir. Müəllim ustadır, öyrəndir, həyata vəsiqə verəndir. Bu cür məfhumları özündə cəmləşdirən müəllim peşəsi heç bir peşə ilə müqayisəyə gəlməyən bir nümunədir. Dünyanın ən müdrik simaları, liderləri, böyük şəxsiyyətləri, beynəlxalq aləmin hegemon qüvvələri bu ad qarşısında adiləşir, öyrənməyə və nəyisə əxz etməyə çalışırlar. "Hər birimizdə müəllimin hərərətlı qəlbinin bir zərrəciyi var. Mən dünyada müəllimdən şərefli ad tanıyıram", - deyən Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərlik etdiyi bütün illərdə, müəllim əməyini yüksək qiymətləndirib, onlara böyük hörmətlə yanaşıb. Azərbaycanda müəllimə qarşı böyük bir imic formalaşmış, hər kəs onun şəxsiyyətinə və böyüklüyünə hörmətlə yanaşır. Dünyanın dərk edilməsi elmdə olduğundan, müəllimə bütün zamanlarda ehtiyac duyulur. Hər yerdə olduğu kimi, Azərbaycanda da müəllimə qarşı böyük bir imic formalaşmış, hər kəs onun şəxsiyyətinə və böyüklüyünə hörmətlə yanaşır. Həyatı, yazıb-yaratmağı öyrədən müəlliminə mənən borclu olduğunı dərk edərək, onun vücudu qarşısında səcdə edir. Bir müəllimin gücü bir ordu ilə müqayisə oluna bilər, deyirlər. Hər fərdin cəmiyyətdə formalaşması müəllim əməyi, təxəyyülü, zəhməti və illəri hesabına başa gəlir. Cəmiyyətə savadlı, elmi bilikli gənclər ordusunu yetişdirən müəllim onu şəxsiyyət və vətənpərvər vətəndaş olaraq cəmiyyətə hazırlayır. Elm və savadla bəhəm, bu dəyərlərin aşılması əsas şərt olduğundan, hər bir müəllim ünsiyyətə olduğu şagirdlərinə bu keyfiyyətləri aşılamaq üçün öz peşəkarlığını ortaya qoyur. Müəllim pedaqoq və psixoloqdur. Müəllim özünü tərbiyə edib, özündə kamill insani sifətləri aşılayıbsa, demək, müəllim adı ona yaraşır. Özünə aşıladığı bu sifətləri mütləq cəmiyyətə də aşılayacaq. Belə bir cəmiyyətdə missiya daşıyıcısı olan müəllimə yetişir.

diqqət də yetərincədir.

Əminliklə vurğulaya bilərik ki, cəmiyyətdə müəllimin əməyi böyükdür və gələcəyin inkişaf etməsində və tərəqqisində bugünkü şagirdlərin böyük rolu olacaq. Təmali məktəb partaları arxasında qoyulan şagirdlər, məhz bu gün müəllimin böyük zəhməti sayəsində inkişaf edir. Odur ki, xalqımızın milli tefəkküründə müəllim adı hər zaman ucalıq, ziyalılıq və mənəvi saflıq rəmzi kimi təcəsüm olunur, böyük hörmətlə və yüksək ehtiramla çəkilir.

**GƏL, EY HEYKƏLTƏRƏŞ! BU MƏR-MƏR, BU GİL.
DÜŞÜN MÜƏLLİMİ, SONRA ALIŞ, YAN**

Körpə könüllərdə məşəl yandıran müəllim ağı və rəq kimi təmiz düşüncələrə izlər salır. İnsanların sabahını yandıran müəllimin səpdiyi toxum əqlə işıq, cahana nür verir. Bəxtiyar Vahabzadənin yaradıcılıq mürsündən gələn misralarda müəllimin böyüklüyü daha qabarıq şəkildə özünün göstərir:

**Şagirdin sayıdır dövlətin, varın,
Bilməz bu qazancı, bilməz hər naşı.
Sınıfdan sınıfa adlayanların,
Yaşında yaşayır müəllim yaşı.**

Gəl, ey heykəltəraş! Bu mərmər, bu gİL.

**Düşün müəllimi, sonra alış, yan.
Onun heykəlini mərmərdən deyil,
Yarat özü kimi nurdan, işıqdan.**

Vətənə layiqli vətəndaş yetişdirən müəllimin əməyi çox böyük olduğundan, onun bu peşədən qürur duymağı və fəxr etməyə haqqı var. Amma bu gün belə əməyi və zəhməti, peşəkarlığı ilə ən yüksək ehtirama layiq olan müəllim məfumu insanların bir-birinə müraciət formasına çevrilib. Müdriklərimizin ifadə etdikləri kəlamlar bu müqəddəs məfumu xarakterizəsində önəmlidir. "Mənə bir hərf öyrədənün köləsi olaram". Bundan hikmətli nə ola bilər?! "Atam mənə bu dünyaya gətirib, amma müəllimin işə mənə bu dünyada həqiqi səadət yolunu tapmaqda yol göstərmiş". "Müəllim bir memar, ya mühəndisdir ki, insanların düşüncələrini, aqlını düzəldir". Bu və ya digər hikmətli ifadələr müəllim obrazı haqqında düşüncələrimizi daha da dərinləşdirir.

HEYF... KORŞALIRIQ BİZ, SƏHV DÜŞƏNDƏ YERİMİZ

Bəs, görəsən, nəyə görə bu ada layiq olmayanlara müəllim, deyər müraciət edirlər. Müasir dünyamızda bu müraciətə çox rast gəlirik. İctimai yerlərdə, yolda, idarələrdə insanların bir-birinə müəllim deyər müraciət etmələri mənə ikrah və təəccüb hissi oyadır.

Etik normadan kənar davranış və danışığa sahib olan insana müəllim deyər müraciət etmək olarmı? Bu yerdə yadıma ötən əsrin 60-cı illərinin böyük şairi Qabilin nəzmə çekdiyi və qısa bir zamanda hər kəsin sevdidi əsərə çevrilən "Səhv düşəndə yerimiz" şeiri düşdü. Qısa bir zaman kəsiyində sanki bir zərb-məsələ, aforizmə çevrildi bu bu şeirin misraları. Səhv düşəndə yerimiz... Şair demişken Heyf ... korşalırıq biz, səhv düşəndə yerimiz:

**Duman dağı dolanar,
Qıyamət olar.
Duman yola sallanar,
Müsbət olar.
Müsbət oluruq biz,
Səhv düşəndə yerimiz.**

HƏR KƏSİN VÜCUDUNA DON BİÇƏN ƏMƏKDİR

Çalışaq yerimiz səhv düşməsin hər kəsi öz adı və peşəsinə uyğun bir adla çağırıraq. Hər bir sənət və peşə sahibinə böyük hörmətimiz var və kimə başqa bir insanın əməyinə xor baxır və onun peşəsini qiymətləndirmərsə, bizim o "insanlar"a sözü yoxdur. Heç işimiz də o "insanlar"la yoxdur. Niyə? Çünki onun özünəməxsus libası yoxdur. İnsan əməyi onun vücuduna don biçir. Əlbəttə ki, xor yanaşma ən ali varlıq olan insana xas olan xüsusiyyət deyil. Marketlərin birində bir məsələ ilə bağlı bir işçinin mənə, xanım, bir dəqiqə gözləyin, aydınlaşdırım, - deyib 20-23 yaş arasında olan şəxs "müəllim, bir dəqiqə bura baxın" deməsi təəccüb yaratdı. Axı, səlahiyyətləri bu adı daşımağa imkan vermədiyi halda, biz hər bir insana niyə müəllim deyər müraciət etməliyik. Yol süpürən, bənnə, auditoriya görməyən, təhsil olmayan, insan ilə ziyalı kimi rəftar etməyi bacarmayana dilimiz necə dönüb müəllim deyər bilər axı? Təhsil alanlara təhsil verən, onları cəmiyyətə təhsilli vətənpərvər övlad kimi yetişdirən və illərini müəllim adını qazmaq üçün xərcləyən insanların peşəsinə hörmətlə yanaşmalıyıq. Bütün ictimai formasiyalarda insanların bir-birinə müraciət forması olub. Xatırladıq, sovet məkanında yaşadığımız illərdə insanlar "yoldaş"- deyər bir-birinə müraciət edirdilər. Bəs, niyə bu gün bütün insanlar eyni adla - müəllim, deyər müraciət olunur. Gələn, bu adın müqəddəsliyini qoruyaq və bizə həyata vəsiqə verən, ən çətin anlarımızda belə tövsiyələrinə ehtiyac duyduğumuz insanların - müəllimlərin adına hörmətlə yanaşaq.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Ordu quruculuğu Prezidentimizin diqqət mərkəzindədir”

“Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Göygöl, Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri Silahlı Qüvvələrimizin yaranması gününə təsadüf etdiyi üçün, həm də səfər zamanı bir çox müəssisələrin təməlinin qoyulması, bəzi obyektlərin istifadəyə verilməsi baxımından əhəmiyyətli və yadda qalandır”. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzaev deyib.

Komitə sədri qeyd edib ki, dövlətimizin rəhbəri Prezident seçildiyi ilk gündən bu günədək ordu quruculuğu məsələlərini daim diqqətdə saxlayıb, hərbi kadrların hazır-

lanmasına, müasir silahların alınmasına, əsgər və zabitlərin ruh yüksəkliyinin artırılmasına, orduda nizam-intizamın yüksəldilməsinə, maddi-texniki bazanın möhkəm-

ləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verib, bu sahədə çox mühüm tədbirlər həyata keçirib və məhz bunun nəticəsidir ki, 44 günlük müharibə dövründə Azərbaycan Ordusu nəyə qadir olduğunu yalnız düşməne deyil, bütün dünyaya göstərdi, həmçinin təsdiq etdi ki, xalqımız döyüşməyə, düşməni əzməyə, qalib gəlməyə qadirdir.

"Səfərin Silahlı Qüvvələr gününə düşməsi və cənab Prezidentin hərbiçilərlə görüşməsi təsadüf deyildi. Cənab İlham Əliyevin hərbiçilərlə bir yerdə olması rəmzi mənə daşıyırdı və ölkə rəhbəri bunu öz çıxışında da bir daha qeyd etdi. Müharibədən sonra say-

ca ikinci komando hissəsinin Füzulidən sonra Kəlbəcərdə yaradılması hərbi islahatların uğurla davam etdirilməsinin ifadəsi olmaqla bərabər, həm də düşməne bir me-

saj idi. Kəlbəcərdən bir daha düşməne bildirildi ki, Azərbaycanın təhlükəsizliyi və müdafiəsi daim diqqətdədir və bu sahədə bütün imkanlardan istifadə ediləcəkdir.

Prezident Ermənistanə və havadarlarına bəyan etdi ki, bütün sərhədlərimizdə güclü hərbi hissələr yaradılacaq və ordu quruculuğu bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. O, həm də müharibə etmək, revanş götürmək, işğal etdikləri torpaqları geri qaytarmaq xülyasında onlara qətiyyətlə dağın döşündə yaratmış "Dəmir yumruq yerindədir" sözlərini xatırlatdı və bildirdi ki, Ermənistan öz məkrli əməllərindən birdəfəlik əl çəkməlidir.

Azərbaycan ordusu Qafqazın ən güclü ordusudur. Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda sabitliyin yaradılması, təhlükəsizliyin təmin edilməsi, müdafiənin gücləndirilməsi də məhz ordumuzun döyüş qabiliyyətindən, onun mübarizliyindən asılıdır. Bu gün silahlı qüvvələrimiz bu vəzifəni yerinə yetirməyə qadirdir və Azərbaycan Prezidentinin hərbiçilərlə görüşü də bu vəzifələri qiymətləndirməyə, ordumuzun gücləndirməyə xidmət edir", deyər Tahir Rzaev bildirib.

İnam Hacıyev

Ermənistanda özlərini axmaq yerinə qoyanlar

Ermənistanın xarici siyasət idarəsi həmin ölkənin vətəndaşlarını inandırmağa çalışır ki, guya Azərbaycan tərəfini məharətlə yola gətirir, hətta aldadır belə. Lakin görünən odur ki, ermənilər özləri özlərini aldadırlar və ancaq özlərini axmaq yerinə qoyurlar. Hər dəfə danışıqlar xatirinə danışıqlara gedən və bununla nəyə isə nail olacağına özü belə inanmayan Ermənistan tərəfinin ümidləri puç olub və həmin ölkə vətəndaşları bunu artıq yaxşı başa düşürlər.

İndi erməniləri getdikcə daha çox suallar məşğul edir. Ermənistan ictimaiyyəti elə bir müəmmalı vəziyyətə düşüb ki, sualları da həddindən artıq artıb və hələ də yeni-yeni suallar ortaya çıxmaqdadır. Artıq erməni cəmiyyəti danışıqlar naminə danışıqlara gedən Ermənistan hakimiyyətini başa düşməkdə çətinlik çəkir. Ermənilər özlərinin hansı durumda olduqlarını başa düşə belə bilmirlər, çünki bu ölkənin hakimiyyəti onların özlərini məharətlə aldadır və sona qədər də aldadacağını zənn edir. Bir sözlə, bu ölkə hakimiyyəti daxili auditoriyaya hesablanan bəyanatları ilə Ermənistan vətəndaşlarını hələ çox aldadacağına böyük ümidlər bəsləyir, lakin bərk yanırlar.

Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyi bəyan edir ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi

kəndlər" salınır. Bu ərazilərə gələn hər bir əcnəbi görür ki, kim nə deyir desin, ermənilərin hər şeyi dağıtdıqları ərazilərdə azərbaycanlılar tikir, qurur, yaradırlar. Bütün bunlar ermənilərin "barbarlığı" barədə deyilənləri təsdiqləyir və Ermənistan hakimiyyəti bu cəmiyyəti dünyaya necə sıırmaq istəsə də reallığı bütün dünya ictimaiyyəti görür. Bütün bu reallıqların fonunda Ermənistan Xarici İşlər Nazirli-

lەر müxtəlif yollara, ən başlıcası isə yalanlara, yenə də illüziyalara əl atırlar və bununla da erməni xalqını axmaq yerinə qoyurlar. Hakimiyyət kürsüsünü təhvil vermək qorxusu ilə özləri elə özlərini də aldadırlarsa, özlərinin daha axmaq olduğu belli olur.

Bir qədər əvvəl Qərbin yalançı demokratiya oyununa alət olan erməni xalqı artıq bunun acısını dadmaqdadır. Bu ölkədə nə demokratiya oldu nə də dolanışiq və bunu başa düşməyən çətin ki, bir-cə dəne erməni olsun. Bir neçə il bundan əvvəl hay-küy qopararaq meydanlara toplaşan, guya demokratiya axtarışında olan haylar indi quru çörək, dolanışiq axtarışında olduqlarını gizlədə bilmirlər. Hakimiyyət kürsüsü naminə marionetliyi qəbul edənlər də hansı durumda olduqlarının fərqi yoxdur. Aciz durumdadırlar. Çarəsizliklərini ən yaxşı özləri başa düşürlər, amma atacaqları addıma görə bərk qorxurlar. Çünki əgər danışıqlara uyğun olmayan şəkildə hərəkət etsələr, bu zaman beynəlxalq hüquqa zidd hərəkət etmiş və bunun acı nəticələri ilə qarşılaşmalı olurlar, əgər uyğun şəkildə qatılmış olsalar bu zaman özlərini erməni müxalifəti qarşısında cavab verməli və hakimiyyətlə vidalaşmalı hesab edirlər. Bu vəziyyətdə qalan çarəsiz Ermənistan hakimiyyəti yeganə çıxış yolunu xalqı aldatmaqda, onları axmaq yerinə qoymaqda görür. Amma sual oluna bilər ki, bunu nə vaxta qədər davam etdirə bilərlər? Nə qədər erməni xalqını aldadacaq Ermənistan hakimiyyəti? Görsən, 44 günlük Vətən müharibəsi dərs olmadımı? Müharibə zamanı yalandan, qələbə qazandıqları barədə erməni xalqını aldadırlar sonda bunun acısını həmin xalqa yaşatdıqlarından dərs götürmədikləri ki, indi də yenə aldatmaqda davam edirlər? Nə qədər axmaq yerinə qoymaq olar xalqı və bu xalq da axmaq yerinə qoyulmaqdan bezmədimi? Erməni xalqı bir tərəfdən mövcud hakimiyyətin yalanlarından, vədlərindən, digər tərəfdən də ölkə müxalifətinin əsas-sız iddialarından əlbəttə ki, bezib və axmaq yerinə qoyulduğu üçün hər iki tərəfə görə boğaza yığılıb. Bu isə o deməkdir ki, illüziyalar üzərində manipulyasiya edənlər tez bir zamanda hədəfə çevriləcəklər, istər Ermənistanın hakimiyyəti olsun, istərsə də müxalifəti və bu zaman onlar idarəolunmaz kütlənin qəzəbindən qurtara bilməyəcəklər. Elə isə yalanları, vədləri, uydurma iddiaları, illüziyaları ilə xalqı axmaq yerinə qoyanlar sonda özləri axmaq vəziyyətə düşəcəklərinin fərqi yoxdur. Fərqi yoxdur ki, həm mənsub olduqları xalqı axmaq yerinə qoyurlar, həm də özlərini? Fərqi yoxdur ki, olmasalar da bu belədir və erməni cəmiyyətində kütləni axmaq yerinə qoyanlar özləri də axmaq durumdadırlar.

İnam Hacıyev

yi danışıqlar barədə yenə də uydurmalar irəli sürmək üçün üzündə üz tapa bilirmi? Kimi aldatdıqlarının guya fərqi yoxdur. Fərqi yoxdur ki, Sadəcə olaraq, erməni xalqı bu dəfə də aldadılır, axmaq yerinə qoyulur, həqiqətlər, Azərbaycanın yaratdığı reallıqlar, bu reallıqlar qarşısında Ermənistanın acizliyi çalışılır ki, gizlədilsin.

Artıq Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatları həddindən ziyadə gülünc səslənir və indi də erməni xalqı öz ölkəsinin hakimiyyətini belə etdiyinə görə axmaq hesab edir. Bu ölkə ictimaiyyəti başa düşür ki, Ermənistan XİN belə bəyanatlarla həmin ölkənin zəifliyini ortaya qoyur. Anlaşılar ki, onlar öz qorxaqlıqlarını bu şəkildə ört-basdır etməyə çalışırlar. Nə danışıqlar aparar kimi danışıqlar aparırlar, nə də imtina edən kimi imtina edirlər. Bu vəziyyət elə qorxaqlığın və axmaqlığın ən parlaq nümunəsidir və bunu ermənilər özləri hamıdan yaxşı başa düşür və etiraf edirlər. Etiraf edirlər ki, ölkə hakimiyyəti öz acizliyini gizlətməyə cəhd edir və hansısa formada bu acizliklərini əhə geyindir-məyə çalışır.

Əlbəttə ki, Ermənistan hakimiyyətinin bu ölkənin müxalifətindən qorxdığı, çəkişdiyi təkcə erməni cəmiyyətinə yox, elə hamıya bellidir. Bellidir ki, vətəndaşlara qızıl dağlar vəd edən Ermənistan müxalifətinin ittihamları qarşısında cavab verə bilməmələri sirr deyil. Məsələ burasındadır ki, acizliklərini birbaşa, rəsmən etiraf etdikləri təqdirdə hakimiyyət kürsüsü ilə vidalaşmalı olacaqlarını dərk edən-

ləsi istiqamətində faktiki olaraq danışıqlar gedir. Bununla belə ictimaiyyətə hansı danışıqlar aparıldığını və danışıqların necə getdiyini bildirmir. "Müzakirələr aparılırsa, ictimaiyyətə lazımı qaydada məlumat veriləcək", deyər bəyan edən Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyinin məlumat vermək niyyəti görünür. Əksinə, danışıqlar barədə ən xırda məlumatlar belə gizlədilir, çünki axmaq vəziyyətdə qaldıqlarını erməni xalqından gizlətmək məcburiyyətində qaldıqları bir reallıqdır. Bu reallığı gizlətmək üçün isə yeganə yol olaraq ictimaiyyəti aldatmaq nəzərdə tutulur. Deməli, axmaq yerinə özlərini qoyublar və bundan razıdırlar da. İndi bu vəziyyəti bir-bir anlayan ermənilər şoka

düşürlərsə, bu heç də təəccüb doğura bilməz.

Artıq ermənilər bu ölkənin öz hakimiyyəti tərəfindən axmaq yerinə qoyulduqlarını özləri etiraf edirlər. Etiraf edirlər ki, Ermənistanın bu vaxta qədərki hakimiyyətləri onları illüziyalara inandırmağa vədər edib. Ermənistanın silahlı qüvvələrinin dırnaqarası "yenilməzlik" mifi Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi, uzaqgörənliyi, müdrikliyi və siyasi iradəsi, eləcə də Azərbaycan Ordusunun rəşadəti, xalqımızın birliyi ilə cəmi 44 günə dağıdıldıqdan sonra ermənilər bir növ yuxudan ayıldılar desək, yəqin ki, yanımarıq. Bu ölkənin indiki hakimiyyəti Qarabağın guya Ermənistan olduğuna vətəndaşlarını əmin etməyə çalışsa da, şəx-

sən baş nazir Nikol Paşinyan özü bu barədə desə də, bu fikirlərin puç olduğu tez bir zamanda ortaya çıxdı və artıq erməni cəmiyyəti ölkə hakimiyyəti tərəfindən aldatıldığını tam əmin oldu. Bütün bunların fonunda erməni cəmiyyəti danışıqlarla bağlı da yenə aldadılır, yenə axmaq yerinə qoyulur. İndi ermənilər Şuşanın bir-birinin ardınca beynəlxalq konfranslara, tədbirlərə eyni sahbliyi etdiyini kənardan müşahidə edirlər və təkcə bu hal onların aldatıldığının, axmaq yerinə qoyulduqlarının ən tutarlı təsdiqidir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə qızğın iş gedir, bərpa-quruculuq işləri aparılır. Həmin ərazilərdə hava limanları tikilir, yollar çəkilir, evlər, o cümlədən "ağıllı

“Paşinyan Rusiyaya etibar etmir”

"Bu günlərdə Azərbaycan Prezident Aparatı xarici işlər şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin Ermənistan təhlükəsizlik şurasının katibi Mirzoyanla Brüsseldə nəzərdə tutulmuş görüşü baş tutmadı. Maraqlıdır ki, rəsmi Bakı bu dəfə bu görüşün keçirilməsini məqsədmüvafiq olmadığını bəyan etdi. Buna səbəb isə məhz Paşinyanın istər Qarabağ, istərsə də nəqliyyat dəhlizlərinin açılması və nəzərdə tutulmuş marşrutların istiqamətləri ilə bağlı verdiyi ziddiyyətli açıqlamalardır". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında politoloq Elşən Manafov deyib.

Onun sözlərinə görə, Paşinyan rəsmi Bakıdan fərqli olaraq danışıqların yenidən ATƏT-in Minsk Qrupunun vasitəçiliyi ilə aparılması mövqeyindən çıxış edir: "Burada Paşinyanın ona həvalə edilmiş missiyanı həyata keçirmək üçün çalışdığı bellidir. Paşinyan onu hakimiyyətə gətirmiş ABŞ-in danışıqlardan kənarda qalmasından məmnun deyil. O Qərbin adamıdır və buna görə də, Qərbin təmsilçiliyi ilə aparılan danışıqlarda özünü daha güvənli hesab edir. Paşinyan Rusiyaya etibar etmir, zira hələ müxalifətdə olarkən Ermənistanın Rusiya ilə münasibətlərinə yenidən baxılmasının tərəfdarı olmuşdur. Hətta Ermənistanın Rusiya ilə KTMT-də, habelə AİB-də bir yerdə olmasının əleyhdarı idi, lakin Ermənistanın müharibədəki məğlubiyyəti münaqişə ətrafında yeni geosiyasi realıqlar yaradıb və rəsmi İrəvan bu realıqları nəzərə almaya bilməz, buna görə ki, Ermənistan üzə Rusiya ilə əməkdaşlıq edir, eyni zamanda, Rusiyanın da münaqişə və Qarabağın perspektiv gələcəyi ilə bağlı məsələlərə ikili standartlardan yanaşdığının mahiyyətinə varır, ona görə də, bu istiqamətin də onun hakimiyyəti

üçün vəd etdiyi imkanları nəzərə alıb iki stulda əyləşməyə cəhd edir, Rusiya isə Qərblə münasibətlərin indiki rəqurundan çıxış edərək ATƏT Minsk qrupu çərçivəsində əməkdaşlığın mümkün olmadığını bəyan edir və özü də bu əməkdaşlıqdan məhz Qərb imtina edib".

Elşən Manafov onu da bildirdi ki, Rusiyanın bu mövqeyi müəyyən mənada rəsmi Bakının da Qarabağla bağlı mövqeyi ilə üst-üstə düşür: "Çünki Azərbaycanda ictimaiyyətin ATƏT Minsk qrupunun danışıqlardakı mövqeyindən narazılığı bellidir, digər tərəfdən Azərbaycan bəyan edir ki, onun üçün Qarabağ problemi bitib və Qarabağ artıq bundan sonra Azərbaycanın daxili problemi deyil və rəsmi Bakı bu məsələdə hər hansı təşəbbüsləri onun daxili işlərinə müdaxilə kimi qiymətləndirəcək. Paşinyan isə Qarabağın təhlükəsizliyinə təminatların alınmasından sonra Azərbaycanla sülh ətrafında danışıqların davam etdirilməsinin mümkün olduğunu bəyan edir. Bu isə həm Moskva razılaşmalarının ziddinə olan mövqedir,

digər tərəfdən Paşinyanın Azərbaycanla sərhəd məsələlərini həll etmək və sülh danışıqlarına hazır olması ilə bağlı verdiyi açıqlamaların ziddinə olan mövqedir. Nəhayət, nəqliyyat dəhlizləri və marşrutlarla bağlı Paşinyanın təklifləri də Azərbaycanı qane etmir, rəsmi Bakı Naxçıvana birbaşa avtomobil və dəmir yollarının açılışında maraqlı olduğunu bildirir və Paşinyan bizlər üçün əlverişli olmayan avtomobil yollarının marşrut xətlərini təklif edir. Göründüyü kimi danışıqları uzadaraq bir tərəfdən rəsmi Bakı tərəfdən ola biləcək basqı və təzyiqlərdən sığortalanmağa çalışır, bunun baş verəcəyi təqdirdə Bakını danışıqları pozmaq və müharibə ritorikası ilə danışıqlarına görə onu ittiham etmək üçün tutarlı dəlillər əldə etmək və nəhayət Ukraynada Qərb və Rusiya arasında hazırda davam etməkdə olan gərginliyin perspektivdə yarana biləcək realıqlarından çıxış edərək bölgədə Qərbin revans götürməsi üçün daha əlverişli məqamın yetişəcəyinə ümid edir".

Gülyana

Elçin Bayramlı

Avtobus marşrutları dövlət və ya bələdiyyə balansına keçirilsin

Bakının sənişin-nəqliyyat sistemində çox ciddi problemlər var. Uzun illərdir bu problemlər həllini tapmır. Son illərdə yüzlərlə yeni avtobus alınsa da, problem gündən-günə kəskinləşir. Çünki avtobusların hərəkətinin idarə olunması normal vəziyyətdə deyil. Bir neçə il əvvəl "Nəqliyyatın intellektual idarəetmə sistemi" yaradılsa da, faydalı olmadı. Yüz milyon-dan artıq vəsait xərclənmiş bu sistem işləmədi.

Son illərdə Bakıda marşrut xətlərinin sayı kəskin şəkildə azaldılıb. Bir çox marşrut xətləri ləğv edilib. Bəzilərindən gediş məsafəsi qısaldılıb. İndi sənişinlər şəhərin bir yerindən başqa bir yerinə getmək üçün 2-3 müxtəlif marşrutdan istifadə etmək məcburiyyətində qalırlar.

Məsələn, Sahil metrosundan Amay ticarət mərkəzinə getmək üçün 2 marşrut dəyişmək lazım gəlir. Halbuki, cəmi 2 kilometr uzaqlıqda yerləşir. Bakının əsas girişi olan Yeni Salyan şossesinde xeyli yeni binalar tikilməsinə baxmayaraq oradan cəmi 1 avtobus marşrutu (125) işləyir, o da Lökbatan avtobusudur daim dolu gəlir, minmək olmur. Halbuki, bütün marşrutlar yaxınlıqdakı 20-ci sahə dairəsinə gedir. Normal idarəetmə olsa onlardan biri əsas prospektə ayrılardı.

Bəzi istiqamətlərdə avtobusların intervalı çoxdur. Xəttə buraxılan avtobuslar da azdır. Ona görə, sənişinlər sıx dolu avtobuslarda gedirlər. Hətta virusun tüğyan etdiyi dövrdə də avtobuslarda belə bir vəziyyət müşahidə edilirdi.

Belə çıxır ki, bu vəziyyət sənişindəşımə şirkətlərinin mümkün qədər çox gəlir əldə etməsi üçün yaradılıb. Məsələn, 100 şərti sənişini 2 avtobusla daşımaq yerinə, 1 avtobusla daşımaq, yanacağa qənaət etmək, xəttə daha az avtobus çıxarmaq daha çox gəlir deməkdir.

İnsanlar bir neçə marşrut dəyişərək saatlarla şəhərdə hərəkət etməkdən bezir. Ona görə də, çoxları taksiyə üz tutmağa məcbur olurlar. Yolüstü taksilər, özəl şirkət taksiləri həm vətəndaşların xərclərini artırır, həm də şəhərdə avtomobil sayını artırır. Nəticədə tıxac yaranır. Yeni, tıxac-ların yaranmasında əsas səbəb 1 avtobusla gedə biləcək 50-60 nəfərin azı 20-30 avtomobildən istifadə etməsidir.

Dünyanın bütün şəhərlərində yerüstü nəqliyyatın müxtəlif formaları var- tramvay, trolleybus, metrobüs, şəhərat-rafı elektrik qatarları və s. Bizdə isə avtobuslardan başqa, heç bir yerüstü ictimai nəqliyyat növü yoxdur. Yaxşı ki, metro var- gün ərzində 1 milyona yaxın sənişin daşıyır, yoxsa şəhər sənişindəşımə sistemindəki vəziyyəti təsəvvür belə etmək olmazdı.

Şəhər həyatının, iqtisadiyyatının canı, arteriyası şəhərin sənişin nəqliyyatıdır. Marşrut avtobusları sosial sistemdir. Biznes layihəsi deyil. Burada əsas məqsəd gəlir əldə etmək olmamalıdır. Marşrut xətlərinin sayı artırılmalıdır. Hazırda insanlar şəhər daxilində belə bir yerdən digərinə azı 2 avtobus dəyişməyə məcbur olurlar.

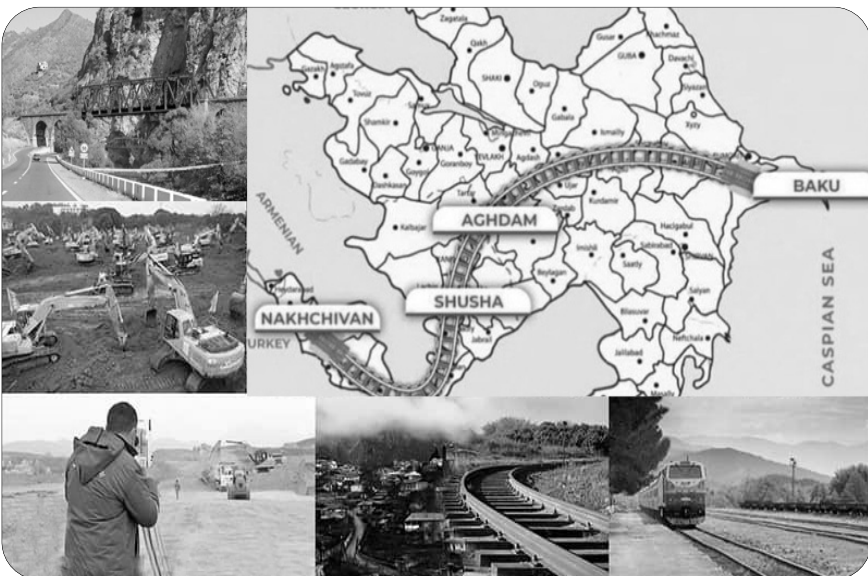
Bakı Nəqliyyat Agentliyinə böyük vəsaitlər ayrılır, şərait yaradılır. Lakin BNA illərdir şəhərin nəqliyyat sistemini tənzimləyə bilmir. Bütün bu problemlər "bazar" yanaşmasından və BNA-nın qeyri-peşəkarlığı səbəbindən əmələ gəlir. Prinsiplər aydınlaşdırılmalıdır ki, məqsəd pul qazanmaqdır, yoxsa normal sənişin nəqliyyatı sistemini təşkil etməkdir.

Mərkəzdə əsasən yeni gətirilən müasir avtobuslar işləsə də, şəhərdənkənar ərazilərin böyük əksəriyyətində yeni avtobuslar yoxdur. Köhnə, kondisionersiz, narahat avtobuslarla sənişin daşınır. Bu da isti keçən havalarda sağlamlığı yerində olmayan insanlar üçün narahatlıq yaradır. İndiki zamanda, belə bir sıxlıqda kondisionersiz avtobusların olması yolverilməzdir. Bu məsələlər həllini tapmalıdır.

Mən təklif edirəm ki, sənişindəşımə tamamilə dövlət balansına keçsin. Ən pis halda bələdiyyəyə verilsin. Yəgənə məqsədi daha çox pul qazanmaq olan özəl şirkətlər bu sistemdən uzaqlaşdırılmalıdır. Sənişindəşımə sistemi strateji sahə olduğundan əksər ölkələrdə bu sistem dövlətin və ya bələdiyyənin balansında olur. Bizdə də belə olması daha yaxşı olar.

TƏKLİF

“Azərbaycan özünün işğalçıdan fərqini ortaya qoyur”

“Şərqi Zəngəzur, xüsusən, Kəlbəcər və Laçın təbii coğrafi mövqeyinə görə tarixin heç bir dövründə potensialını tam reallaşdırma bilməyib. Maksimum heyvandarlıq, arıçılıq və bir də sovet dövründə Kəlbəcərdə "İstisu" sanatoriyasını çıxmaq şərti ilə iqtisadiyyatın digər sahələrində köklü

inkişaf olmayıb". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Bəhruz Məhərrəmov deyib.

Onun sözlərinə görə, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında bu bölgə işğaldan azad olunduqdan sonra həyata keçirilən tədbirlər isə göstərir ki, bütövlükdə Şərqi Zəngəzurun siması

dəyişəcək və bu bölgə tarixin ən sürətli inkişaf dövrünə qədəm qoymaqlıdır: "Təbii ki, bunun üçün, ilk növbədə, nəqliyyat infrastrukturunun formalaşdırılması vacibdir. Prezident İlham Əliyevin bölgəyə son səfərində də gördüyümüz kimi, bu sahədə köklü addımlar atılır, alternativ yollar, tunellər salınır. Bu çərçivədə atılan ən vacib addımlardan biri təbii ki, Laçın hava limanının tikintisidir. Bu ilk növbədə regionu ucqarlıq kriteriyasından çıxaracaq. İkincisi, bölgənin turizm potensialını köklü formada yaxşılaşdıracaq. Xüsusən İstisu turizm bölgəsini. Habelə, Kəlbəcər və Laçında dağ kurort turizminə təkan verəcək. Eyni zamanda, yük daşıma-ları üçün yeni imkanlar açılacaq. Məsələnin eyni zamanda siyasi əhəmiyyəti də var. Birincisi, belə çətin relyefdə hava limanı inşası dövlətimizin qüdrətinin və imkanlarının göstəricisidir. İkincisi, istənilən mülki hava limanı zərurət yaransa əlavə hərbi potensial deməkdir. Üçüncüsü, 30 ildir, daşı daş üstünə qoymayan işğalçılardan fərqli olaraq dağların qoynunda, rentabeli şübhə doğurmayan hava limanı tikməklə Azərbaycan özünün işğalçıdan fərqini ortaya qoyur, quruculuq bərpə prosesində dövlətin və şəxsin möhtəmə Prezidentin qətiyyətini ifadə edir".

Arzu Qurbanlı

Ukraynada müharibə başlayandan bəri dünya mediası vaxtaşırı yazır ki, Rusiya Belarus ərazisindən və bu ölkənin hərbi obyektlərindən Ukrayna torpaqlarında daha kütləvi hərbi əməliyyatlar üçün trampil kimi istifadə etməyi planlaşdırır. Moskva ilə Minsk arasında ən yaxın müttəfiqlik əlaqələrini nəzərə alaraq, bəzi xarici siyasi texnoloqlar belə bir ssenarinin baş verməsini olduqca mümkün hesab edirlər. Hətta güman edilirdi ki, Belarus Rusiya-Ukrayna böhranının episentrində qalacaq. Və bu günə qədər hadisələrin belə inkişafı istisna edilmir.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

orqanları da Ukrayna ilə müharibədə fəal iştirak etmək istəməyirlər.

Güman etmək olar ki, Rusiya Belarusu buna sövq edir, lakin bu günə qədər bunu təsdiqləyən heç bir rəsmi fakt yoxdur. Ukrayna əməliyyatı Rusiya Federasiyası üçün uğurla getsə və Moskva qalib gəlsə, Belarus ordusunun orada iş-

məntiqi düşmənin qorxuya düşəcəyi və zərbə vurmağa cəsarət etməyəcəyi gözləntisi ilə payı qaldırmaqdır. Məhz bu məntiqdən Rusiya ilə Ukrayna arasında müharibə getdi. Ona görə də istisna etməyərək, Rusiya NATO-nun müharibəyə girməyə cəsarət etməyəcəyini bilərək Belarusla Kalininqrاد vilayəti arasında Suvalki dəhlizindən keçməyə cəhd edə bilər, lakin bu, münaqişəni nüvə müharibəsinə çevirmək təhlükəsi yaradır. Bu o demək deyil ki, Rusiya müharibəni dünya müharibəsi səviyyəsinə çatdırmaq istəyir, dalana dirənib, geri çəkilmək imkanını itirib və münaqişənin gərginləşməsi məntiqi belə bir müharibəyə sövq edir.

Belarus eksperti: "İstənilən NATO ölkəsi Ukraynadan sonra növbəti qurban ola bilər"

Belaruslu politoloq və publisist, tarix elmləri namizədi Valeri Karbaleviç belə bir ssenarinin baş vermə ehtimalı ilə bağlı fikirlərini "Caliber" analitik mərkəzinə bildi-rib. Ekspertin rəyini oxucularımıza təqdim edirik.

Karbaleviç deyir ki, Belarus ərazisindən Ukraynanın atəşə tutulması müharibənin lap əvvəlindən, fevralın 24-dən baş verib. Bu günə qədər mütəmadi olaraq raket hücumları həyata keçirilir və Rusiya bombardmançıları Ukraynaya zərbələr endirmək üçün Belarus aerodromlarından hava məkanına qalxır.

"Üstəlik, Rusiya qoşunları Ki-yevə də Belarus ərazisindən hücum edib, bu artıq Minsk bu münaqişədə çox fəal iştirak etdiyini göstərir. Yalnız o mənada ki, rus qoşunları Ukraynaya hücum etmək

üçün Belarus ərazisindən də istifadə edir. Bir gün əvvəl Jitomir vilayətinin də atəşə tutulması baş verdi və hesab edərkən ki, bu, etibarlı məlumatdır, çünki Rusiyanın "İsgəndər" raket sistemləri Belarus və Ukrayna sərhədində təsadüfən yerləşdirilməyib.

Bir növ təxribat qrupları vasitəsilə partlayışlar və təxribatlarla bağlı versiyalara gəlincə, mən konkret heç nə deyə bilmərəm, bu barədə Ukrayna kəşfiyyatı xəbər verir. Mən fərziyyə qurmazdım və bunun Rusiya tərəfinin planlarında olub-olmadığını təxmin etməzdim. Amma əminəm ki, əgər ölkə rəhbərliyi tərəfindən Belarus Silahlı Qüvvələrinin müharibəyə cəlb olunması ilə bağlı siyasi qərar verilsə, o zaman bunun səbəbini tapmaq problem olmayacaq.

Digər tərəfdən, Belarus hakimiyyətinin özləri vaxtaşırı bildirir-

lər ki, Ukrayna pilotsuz təyyarələri və təxribat qrupları Belarus sərhədini keçiblər və onlar deyirlər ki, Polşa Qərbi Ukraynanı ələ keçirəcək və onlar bizi mühasirəyə almaq istəyirlər, biz də deyirik ki buna icazə verə bilmərik. Yəni müharibəyə başlamaq üçün çoxlu bəhanələr var və Mozir vilayətində və ya onun ətrafında nəyisə partlatmaq gətiriyən lazım deyil.

Belə bir ssenarinin nə dərəcədə mümkün olduğunu söyləmək çətindir. Amma aydındır ki, Lukaşenko belarusların özləri istəmədiyi kimi, ölkənin müharibəyə cəlb olunmasını istəmir. Əhəlinin təxminən 95 faizi öz ölkələrinin müharibədə iştirakını istəmir. Bu məsələdə hakimiyyətlə xalq arasında qəti konsensus var. İstər Lukaşenko-nun ələyhdarları, istərsə də onun tərəfdarları, hətta hüquq-mühafizə

tirak ehtimalı artacaq. Əgər Rusiya məğlubiyyətə düşər olsa, o zaman uduzan tərəfə qoşulmağın mənası qalmayacaq", - belaruslu ekspert vəziyyəti təhlil edir.

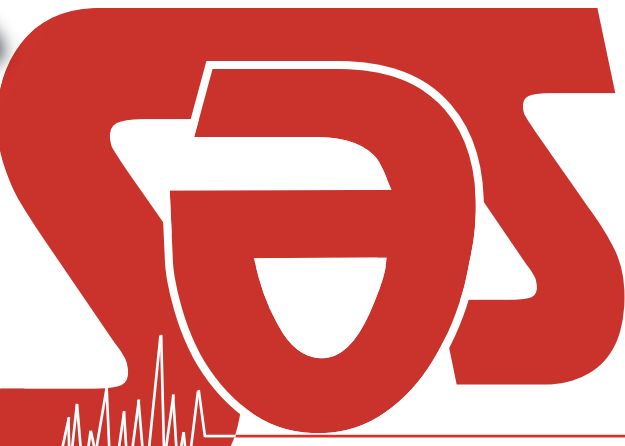
Onun fikrincə, müharibənin indiki mərhələsində Rusiya ilə Litva arasında münaqişə ciddi təhlükə yaradır.

"Litva Avropa İttifaqının qərarına istinad edərək, Rusiyanı sərt cavab verməklə hədələyərək, öz ərazisindən Kalininqrاد vilayətinə malların tranzitini məhdudlaşdırıb. Əgər söhbət hərbi cavabdan gedirsə, Belarusun iştirakı olmadan bu, baş tuta bilməz. Belə olan halda Belarusun rolu xeyli artacaq və ola bilsin ki, bu məsələ Sankt-Peterburqda prezidentlər Lukaşenko və Putin arasında danışıqlar zamanı əsas müzakirə mövzularından birinə çevriləcək.

Rusiyanın xarici siyasətinin

Yəni, Litva ilə müharibənin məqbul variant olduğu ortaya çıxa bilər, çünki bütün digər variantlar daha da pisdır. NATO və ABŞ-in qərarlarının nümayəndələri Litvanı dəstəkləyəcəklərini bildiriblər. Amma bunun Kremlin ambisiyalarını nə dərəcədə soyudacağını söyləmək çətindir. Ona görə də, fikrimcə, belə bir ssenarinin mümkünlüyü mövcuddur. Çox güman ki, NATO-nun hərbi cavabı olacaq, çünki Qərbdə Ukrayna ilə müharibə başlayandan sonra başa düşüblər ki, Rusiyaya hər dəfə güzəştə getmək onun ambisiyalarının artmasına gətirib çıxara bilər və ola bilsin ki, istənilən digər NATO ölkəsi Ukraynadan sonra növbəti ola bilər. Müvafiq olaraq, NATO-nun Litvaya hücumuna cavab vermə ehtimalı var", - deyir V.Karbaleviç deyib.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

İnsandan maaşını niyə soruşmazlar?

"Xüsusilə qərb ölkələrində kimdənsə maaşını soruşmaq qəbulolunmazdır. Bu, bir neçə məsələ ilə bağlıdır. Əvvəla insanın maaşını soruşduqda, soruşan şəxsin məqsədi sorğulanır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu deyib. Onun sözlərinə görə, ola bilər ki, kiminsə maaşı aşağı olsun: "Amma həmin adam özünü vüqarlı apara bilər.

Yəni, öz maaşı ilə yaxşı həyatı olar. Kapitalizm dünyasının da burada rolu var. Ka

pitalizm dünyası elədir ki, insanlar burada maddi gəlir əldə etməyə can atırlar və bir neçə yolla gəlir əldə edirlər.

Bəzi insanlar var ki, bir çox yerlərdən pul qazana bilər və bunu heç kimin bilməsini istəməz. Ona görə də soruşmaq yaxşı qəbul olunmur. Həmçinin, maaşı az olan insan bu zaman özünü pis hiss edə bilər".

Əhməd Qəşəmoğlu sözlərinə belə davam edib: "İndi maaşa yaşayan insan çox azdır. Azərbaycanda orta əməkhaqqı 400 manatdır. Ailə başçısı məcburdur ki, fəhləlik etsin əlavə pul qazansın. Bu insanlar pul qazanmağa məcburdur. Bu yolun doğru və ya əyri olmasının isə onun üçün artıq bir fərqi yoxdur."

Ayşən Vəli

Emre Mor "Fənərbaxça"da

Futbol üzrə Türkiyə millisinin və "Karagümrük"ün futbolçusu Emre Mor "Fənərbaxça"ya keçir. İstanbul təmsilçisinin rəsmi saytında yer alan məlumatda deyilir ki, artıq 25 yaşlı yarımmüdafiəçi və onun klubu ilə razılıq əldə olunub.

Xatırladaq ki, "Fənərbaxça" artıq neçə müddətdir ki, E. Moru transfer etmək üçün fəal iş görür. Xüsusilə İstanbul klubunun yeni baş məşqçisi Jorje Jesus E.Morun komandaya qatılmasını israrla istəyirdi. Qeyd edək ki, E. Mor "Borussiya" (Dortmund), "Selta", "Qalatasaray" və "Olimpiakos"da da çıxış edib.

Bakıda dəhşətli yanğın: iki körpə ölüb

Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Kürdəxanı qəsəbəsində ümumi sahəsi 120 m, olan birmərtəbəli kürsülü evin (tikintisi başa çatmayıb, iki otağında yaşayış olub) dəhlizinin yanar konstruksiyaları və dam örtüyünün taxta atmaları 20 m, sahədə, mətbəxinin tavanı 8 m, sahədə yanmış. Bu barədə SİA-ya Fövqəladə Hallar Nazirliyindən məlumat verilib.

Yanğın bölmələri hadisə yerinə çatana kimi 7 nəfər (onlardan 4-ü uşaqdır) xəstəxanaya aparılıb. Uşaqlardan ikisi xəstəxanada vəfat edib. Evin qalan hissəsi yanğından

mühafizə olunub. Yanğın yanğından mühafizə bölmələri tərəfindən söndürülüb. Hadisə ilə əlaqədar müvafiq qurumlar tərəfindən təhqiqat aparılır.

Bu gün Bakıda piyada təhlükəsizliyi necə tənzimlənir?

"Bu gün paytaxtda piyadalarla bağlı vəziyyət heç də ürəkaçan deyil. Onlar çox xaoslu şəkildə

hərəkət edirlər". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında yol hərəkəti qaydaları üzrə ekspert Elməddin Muradlı deyib.

Onun sözlərinə görə, çox təəssüf ki, yol hərəkəti qaydalarına əməl edən piyadaların sayı getdikcə artmaq əvəzinə azalır: "Doğrudur, bəzi piyada keçidlərində zolaqlar görünür, boyalar silinir və ya nişanlar ağacaların arxasında olur, insanlar görə bilmir, keçidlər arasındakı məsafələr uzaq olur. Amma bəzən elə olur ki, keçidin yaxınlığında qayda pozuntuları daha çox baş verir. Bu, təəssüf doğuran bir haldır. Yüksək sürətli yollarda yeraltı və ya yerüstü keçidlərdən istifadə etmirlər. Bu gün Bakı şəhərində bizi ən çox narahat edən hadisələr də biri də piyada qəzalarıdır. Elə düşünürük ki, yol polisi hər hansı bir tədbir görmür. Amma bu elə deyil. Yol polisi gündəlik iç rejimində piyadalarla mübarizəni əsas prioritet kimi nəzərdə tutur. Bakıda gün ərzində onlarla piyada cərimə olunur. Bu qədər cərimələr, cəzalar tətbiq olunduğu halda təəssüf ki, yol hərəkəti qaydalarına riayət etməyən insanlar var. Bu gün yol nəqliyyat hadisələrində piyada vurma 50%-dən yuxarıdır. Narahatlıq doğuran budur. Azərbaycanda piyadavurma hadisələrinin azalda bilsək, Azərbaycan nəqliyyat hadisələrinin sayında Avropa ilə müqayisə ediləcək bir ölkəyə çevrilə bilər".

Arzu Qurbanlı

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL

YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3220